ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
IX СКЛИКАННЯ
ШІСТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дев'ята

Стенограма пленарного засідання
14 жовтня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
IX СКЛИКАННЯ

ШІСТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дев’ята

Стенограма пленарного засідання
14 жовтня 2026 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 14 жовтня 2026 року)

Частина дев’ята

Інформація про виключення зі складу депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність» народного депутата Гончаренка О.О. …6

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп …6

Заяви:

депутатської фракції політичної партії «Голос» та депутатської групи «Партія «За майбутнє» …16

депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина» та депутатської групи «Відновлення України» …17

Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати» …18

Голосування пропозицій:

про запрошення Першого віце-прем’єр-міністра України – міністра енергетики України Шмигаля Д.А. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 15 жовтня 2026 року для надання інформації …20

про запрошення Голови Служби зовнішньої розвідки України Умєрова Р.Е. на пленарне засідання Верховної Ради України для надання інформації …20

Виступ голови Київської міської державної адміністрації, міського голови Кличка В.В. …22

Голосування пропозицій:

про запрошення голови Київської міської державної адміністрації, міського голови Кличка В.В. на пленарне засідання Верховної Ради України 14 жовтня 2026 року для надання інформації …26

про запрошення голови Київської міської державної адміністрації, міського голови Кличка В.В. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 15 жовтня 2026 року для надання інформації …26

про продовження роботи пленарного засідання Верховної Ради України під час повітряної тривоги у разі встановлення жовтого рівня загрози 14 жовтня 2026 року …28

Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» та депутатської групи «Платформа за життя та мир» …28

Прийняття Закону України «Про оцінку майна» …29

Прийняття рішення про надання згоди на проведення засідань комітетів Верховної Ради України одночасно з пленарним засіданням …50

Розгляд проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» …51

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного …76

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

Зал засідань Верховної Ради України
14 жовтня 2026 року, 10 година 48 хвилин
(Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання.

Відповідно до Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання. У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги! З радістю повідомляю вам, що вчора відбулася важлива міжнародна подія – міжурядова конференція Україна – Європейський Союз. Офіційно відкрито два нові переговорні кластери щодо вступу України в Європейський Союз: кластер 2 «Внутрішній ринок» та кластер 3 «Конкурентоспроможність та інклюзивне зростання» *(Оплески)*.

Висловлюємо щиру вдячність країнам – членам Європейського Союзу, інституціям ЄС. Давайте окремо подякуємо Ірландії за головування в Раді ЄС *(Оплески)*. Вона, справді, багато для цього зробила. Звичайно, дякуємо самі собі, вам, Кабінету Міністрів за цю роботу. Дякуємо всім органам державної влади, всім долученим до процесу європейської інтеграції. Попереду ще багато роботи, але ми наближаємося до нашої стратегічної мети повноправного членства України в Європейському Союзі.

Шановні колеги, 14 жовтня вважається датою створення Української повстанської армії – однієї з військових формацій українського визвольного руху XX століття, метою якого було відновлення незалежної української держави *(Оплески)*. Боротьба наших пращурів нагадує нам про високу ціну незалежності. Наша відповідальність – зберегти її для майбутніх поколінь. Інформую, що в кулуарах Верховної Ради проходить виставка, присвячена Українській повстанській армії.

Колеги, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Дмитра Сергійовича Чорного, Кіри Олександрівни Рудик та Ярослава Романовича Юрчишина *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 1694-та доба відважної боротьби українського народу проти широкомасштабної збройної агресії російської федерації. Попри заклики до енергетичного перемир'я росія продовжує завдавати ударів по українських містах і селах. Лише за останню ніч столиця України зазнала потужних ударів балістичними ракетами, основною ціллю яких стали об'єкти енергетичної інфраструктури. На жаль, у Києві та багатьох населених пунктах знову загинули наші співвітчизники, десятки людей зазнали поранень, зокрема діти. Руйнувань зазнали житлові будинки, об'єкти енергетичної та іншої цивільної інфраструктури, залізниця.

Висловлюємо глибоку вдячність Силам безпеки і оборони України, рятувальникам, медикам, волонтерам, усім, хто щодня проявляє мужність, самовідданість, боронячи нашу державу, рятуючи людські життя, допомагає постраждалим.

Вшануймо хвилиною мовчання світлу пам'ять захисників і захисниць, а також мирних громадян, чиї життя забрала російська агресія.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Оголошення. Відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України та згідно з рішенням депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність» від 5 жовтня 2026 року повідомляю про виключення зі складу депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність» народного депутата України Гончаренка Олексія Олексійовича.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України, а також за рішенням Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів. Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Лаба Михайло Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»)*. Прошу передати слово Ткаченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин*

(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, у мене запитання. Хтось із вас пам'ятає прізвище першого за нашої каденції міністра соціальної політики, окрім членів Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів? Я думаю, що мало хто пам'ятає. І люди не пам'ятають. Але українці запам'ятають відсутність цієї соціальної політики в нашій країні, і що саме ми всі, і я зокрема, голосували і продовжуємо голосувати та призначати міністрів у цій країні, і ми відповідальні перед людьми за їхню діяльність або бездіяльність.

На одній з нарад міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України пан Улютін, якого ми вже двічі обираємо, і я зокрема, сказав, що переселенці, внутрішньо переміщені особи, не працюють, тому треба залишити без виплат їхніх дітей. А ви знаєте, що за статистикою відсоток непрацюючих місцевих українців більший за відсоток непрацюючих ВПО? Безумовно, є ті, які не працюють. Але у мене запитання: а чи працює Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності, чи працюють ті тисячі чиновників, які повинні надавати допомогу цим людям усі ці роки?

Ми як народні депутати, і я дякую всім за підтримку, прийняли купу законопроєктів, які стали законами, купу постанов, які ми ініціювали. Вони прийняті, але нічого не працює, тому що уряд всі ці роки нічого не хоче робити для цих мільйонів людей. Ми виголошуємо гасла, що любимо, поважаємо їх, дякуємо за те, що вони залишаються в країні. Їх залишається все менше й менше, вони їдуть за кордон, але уряд продовжує нічого не робити.

Питання житла не вирішується. Ви бачили проєкт бюджету на наступний рік. Які кошти закладені на ваучери для родин ВПО, УБД? Ніяких. Закон № 4080-IX взагалі не працює.

Окрема історія. Минулого року ми заклали в бюджет на поточний рік 500 мільйонів гривень для купівлі будиночків у селі. Жодного будинку в селі Мінсоцполітики не купило за цей рік для наших людей!

Я вношу проєкт постанови про звільнення Улютіна. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галайчук, фракція «Слуга народу». Качура?

Качура. Будь ласка.

КАЧУРА О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Сумщина. Ви знаєте, колеги, я рідко заходжу в соціальні мережі, а сьогодні зайшов і побачив пост Офісу Генерального прокурора, де, б'ючи себе в груди, пишуть, що (увага!) у 32 позовах домоглися того, що в державу скоро повернуться 319 мільйонів гривень відповідно до договорів про будівництво фортифікацій, які мали бути виконані. Виходить, що дали гроші, користувалися ними протягом року, і повертають під відсоток,

сплативши якісь штрафні санкції. Замість того, щоб нести кримінальну відповідальність, вони повернуть гроші.

Після того, як Офіс Генерального прокурора опублікував ці матеріали, думаю, всі фірми збанкрутують, тому що більшість з них зареєстровані на «фунтів», і ніяких коштів держава не отримає. Ніякої відповідальності від чиновників Сумської обласної військової адміністрації ми ніколи не дочекаємося. Ні, вони підозру вручили. Знаєте, кому? Представнику Львівської військової адміністрації, якомусь клерку, і він пішов на угоду, заплативши штраф, як зараз модно, і опинився на свободі, отримавши умовне покарання.

У мене запитання до Офісу Генерального прокурора. Скажіть, будь ласка, а де відповідальність Володимира Артюха, який очолював на той момент військову адміністрацію? Де він зараз? Гуляє, вигулює по Вінниці гроші, які не скоординував у нашому регіоні, коли підписував незаконні контракти, вибирав підрядників, примушував чиновників підписувати акти? Чи, може, він повернувся до міста Благовєщенська Амурської області, де народився? Хто знає, де взагалі чиновник, який довів до того, що десятки людей загинули під час так званого нагородження однієї з військових частин у конгрес-центрі? Де відповідальність чиновника, який свого часу розмістив у шкільному дворі склад БК, що спричинило поранення та загибель сотень людей?

Я звертаюся до виконувача обов'язків Генерального прокурора пана Ковальського. Прошу розглянути всі заяви, які я свого часу писав Генеральному прокурору, якого ми обрали. Зрозуміло, що в нього в голові були кол-центри, йому було начхати на фортифікацію Сумщини і на те, що загинули люди. Я вимагаю провести перевірку Сумської обласної прокуратури, бо якщо її працівники в долі з паном Артюхом, вони мають разом опинитися на лаві підсудних. Ми будемо вимагати розслідування і не залишимо цю справу доти, доки винні не будуть покарані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець передає слово Вельможному.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець)*. Луганщина, депутатська група «Довіра». Проєкт державного бюджету, який уряд вніс на наш розгляд, у такій редакції приймати не можна. Він відірваний від реальності, в якій живуть мільйони громадян. Під час війни кожна гривня має працювати на дві цілі – українську армію та захист українських громадян. Замість цього ми знову бачимо фінансування армії чиновників та мільярдні витрати незрозуміло на що.

Я хочу нагадати всім присутнім у цьому залі, звернути увагу уряду на те, що мільйони переселенців з Луганщини, Донеччини та інших областей не отримують компенсацію за знищене та втрачене майно ще з 2014 року. Майже 13 років люди залишаються сам на сам зі своїм горем. У нинішньому проєкті

бюджету реальна допомога знову передбачена лише для одиниць. Уряд закладає 1,5 мільярда гривень на формування фондів житла для ВПО у сільській місцевості. Але де чіткі та прозорі критерії?

Фінансування соціального житла за жодних обставин не повинно відбуватися через урізання виплат за вже виданими житловими сертифікатами, це неприпустимо. Я вимагаю детального плану використання коштів Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України в розмірі 53 мільярдів гривень. Люди мають знати, яка сума направляється на допомогу, яка – на субсидії для оренди житла, а яка – на працевлаштування.

Наступний критичний прорахунок цього проєкту бюджету – повне ігнорування підтримки аграріїв. Сільське господарство – це основа економічної стійкості та продовольчої безпеки країни. Фермери працюють у страшних умовах: під постійними обстрілами, на замінованих полях, втрачаючи техніку та врожай. Море закрите, пальне дорожчає з кожним днем, а мито залишається на вкрай високому рівні. Бюджет повинен передбачати масштабні програми пільгового кредитування, прямих дотацій для відновлення виробництва та державні гарантії компенсації за втрачене через бойові дії майно. Якщо ми не підтримаємо аграріїв, втратимо внутрішнє виробництво.

Я направив свої поправки та пропозиції до проєкту бюджету. Пропоную переглянути розміри соціальних виплат, пенсій, мінімальної заробітної плати. На порозі зима і питання виживання українців наразі на першому місці. Я як народний депутат, обраний мешканцями Луганщини, наполягаю на зміні пріоритетів. Гроші повинні йти переселенцям, фермерам та армії, а не чиновникам.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Олексій Леонов замість Олени Шуляк. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Триває робота над одним із найскладніших і найвідповідальніших проєктів бюджетів за всю історію незалежної України. Уже зрозуміло, наскільки непростими будуть рішення, які нам доведеться ухвалювати.

Перший і безумовний пріоритет не викликає сумнівів. Це зміцнення оборони. Маємо максимально забезпечити потреби Збройних Сил України власними ресурсами. Це питання нашої безпеки, незалежності та самого існування держави.

Другий пріоритет – соціальна стабільність. Держава повинна виконувати свої зобов'язання перед громадянами і водночас допомогти виконувати ці зобов'язання органам місцевого самоврядування, особливо тим громадам, які перебувають у зоні постійної воєнної загрози.

Наведу приклад Одеси. У проєкті бюджету пропонується зменшити частку податку на доходи фізичних осіб, яка залишиться місцевим бюджетам, із 64 до 60 відсотків. Якщо виходити з показників цього року, для Одеси це означає втрату близько 550 мільйонів гривень. Є ще одне проблемне питання – реверсна дотація. Цього року з бюджету Одеси передбачено вилучити 151 мільйон гривень. За показниками цьогорічного бюджету йдеться про майже 700 мільйонів гривень, які місто ризикує втратити.

Щоб зрозуміти масштаб цієї суми, треба врахувати умови, в яких нині живе місто. Одеса перебуває під постійними російськими обстрілами, пошкоджуються житлові будинки, підприємства, енергетична та комунальна інфраструктура. Місто має відновлювати зруйноване, будувати укриття, забезпечувати резервні джерела електроенергії, тепла, водопостачання і водночас виконувати поточні соціальні зобов'язання, забезпечувати роботу закладів освіти, охорони здоров'я та соціального захисту, фінансувати видатки місцевих бюджетів на оплату праці, зокрема вчителів, враховуючи підвищення відповідно до рішень держави. Кожне таке рішення повинно бути підтверджене фінансовим забезпеченням, інакше виникає ситуація, за якої держава бере на себе зобов'язання, а громади змушені шукати кошти на їх виконання.

Колеги, я розумію, наскільки складно збалансувати державний бюджет, але переконаний, що ми здатні знайти необхідні компромісні рішення. Водночас компроміс не означає перекладання проблем з місцевого бюджету на державний. Ми маємо врахувати не лише обсяг доходів громад, а й реальні умови, в яких вони працюють, інакше буде дуже важко забезпечити базові потреби мешканців прифронтових громад. Ми маємо керуватися простим принципом: стійкість держави починається зі стійкості кожної громади. Державний бюджет має цю стійкість зміцнювати, а не послаблювати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»)*. Фракція «Європейська солідарність». Колеги, ми в цьому залі перед початком кожного засідання вшановуємо загиблих бійців, побратимів, посестер, цивільних. Щодня о 9 годині – хвилина мовчання. Ми всі розуміємо, хто винен у загибелі людей – путін, цей коротун, терорист. У день народження його привітали черговим обстрілом України, влучивши в будинки у Прилуках, де загинули цивільні, серед яких діти. Народний депутат Дмитрук привітав путіна, облизавши його з ніг до голови, дякуючи йому. Одразу після цього я написав у Службу безпеки України з проханням притягти Дмитрука до кримінальної відповідальності за статтею «Державна зрада», бо вважаю, що так воно і є. Виправдання його дій в інформаційному просторі нівелює те, що ми

відстоюємо на міжнародній арені – що саме росія є країною-агресором, причетною до всіх цих смертей.

Служба безпеки відповіла, що згідно із законом не може розглянути моє звернення, бо якщо йдеться про чинного народного депутата, внесення до ЄРДР має здійснювати прокуратура. Моє депутатське звернення направили в Офіс Генерального прокурора.

У мене два звернення. Перше – до виконуючого обов'язки Генерального прокурора України про відкриття кримінального провадження стосовно чергового народного депутата. Він уже не перший, є народні депутати, стосовно яких відкрито таке кримінальне провадження.

Друге – до нашої президії. Дмитрук уже більше двох років не перебуває на території України. Згідно з Конституцією України його можна позбавити мандата, якщо він виїхав на постійне місце проживання. Я вважаю, якщо він два роки не перебуває в Україні, це можна трактувати як постійне місце проживання за межами території України, в іншій країні. У такий спосіб, позбавивши мандата, не дати йому можливості…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Колеги, у мене враження, що ви живете в якійсь абсолютно іншій країні, що у вас у всіх є суперзалізобетонні протиядерні укриття, що вам не доводиться їздити вулицями розтрощених міст, ви не бачите смертей, цвинтарів, бо інакше, якби ви все це реально бачили, мені важко уявити, як за таких умов ви могли б залишатися настільки байдужими.

Сьогодні Україні потрібна вся можлива підтримка і консолідація. То Верховна Рада три тижні не збирається, то Верховна Рада чотири тижні не збирається, то навіть за відсутності тривоги не має ні бажання, ні якогось пориву приймати необхідні законопроєкти. Таке враження, що країні не потрібні гроші на оборону, що вам абсолютно начхати на те, що відбувається в державі. Десь там запостите якусь фоточку, напишете плаксивий пост, але ж насправді це все неважливо, допоки народні депутати України не приймають необхідних законопроєктів.

У нас є величезний перелік законопроєктів, за великим рахунком, консенсусних. Чому їх не включають до порядку денного, не вносять на розгляд? Це брехня, що через тривогу, через те, що багато поправок. Чому на початку 2022 року, на початку вторгнення, ми могли консенсусно обговорити до внесення в зал, потім в залі швиденько проголосувати, а зараз це не робиться?

Якщо вам затягли зашморг з Офісу Президента, то покліпайте очима і покажіть, що ви заручники, бо інакше вся відповідальність тільки на вас. У нас немає грошей, у нас завал на «міжнародці», а деякі депутати тут бавляться, перекладаючи відповідальність на місцеві влади, на міських голів. Насправді ключиком до виходу з нинішньої ситуації в державі, особливо внутрішньої, є Верховна Рада та її суб'єктність. Кожен із вас є відповідальним за життя людей, з кожного спитають. На кожному з вас лежить відповідальність, чи загинуть завтра люди, чи ні. Так, у нас є обставина, яку ми не можемо змінити, – путін. Так, у нас є обставини, які від нас не залежать, це позиція Трампа, але є величезний перелік питань, які ми можемо і мусимо вирішити всередині держави, а в парламентсько-президентській республіці відповідальним є передовсім парламент. То чи ви готові…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Кузбит. Передає слово Анні Пуртовій. Будь ласка.

КУЗБИТ Ю.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 101, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»)*. Прошу передати слово Пуртовій. Дякую.

ПУРТОВА А.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Слуга народу»)*. Колеги, ми в цьому залі вміємо слухати, голосуємо вимоги МВФ, Угорщини. Чуємо і голосуємо вимоги уряду. Я хочу, щоб ми розглянули, як працює програма забезпечення житлом ветеранів та родин загиблих захисників, які іноді чекають у черзі роками, бо в нас навіть немає загального числа таких людей.

У проєкті бюджету на виконання цієї програми на наступний рік закладені кошти в розмірі 6,9 мільярда гривень. Цифра солідна, велика, звучить гарно, але якщо розглянути, скільком же родинам вона закриє потребу, то це всього-на-всього 2,5 тисячі громадян. Я внесла поправку до проєкту бюджету про збільшення видатків на цю програму ще на 1 мільярд гривень. І знову ж таки цифра велика, звучить гарно, але це вирішить питання лише додатково для 400 осіб.

Черга не розв'яже проблеми, треба хоча б дати можливість купити житло. Є чудова державна програма «єОселя», але чи зручна вона для ветеранів? Ні. Цього літа ветеранам зменшили ставку за цією програмою до 3 відсотків,

але є проблема, як купувати житло. За вимогою більшості областей за цією програмою можна купити лише те житло, якому не більше трьох років, тобто фактично новобудову. Це можливо у Києві, Львові, інших великих обласних центрах, а це зовсім недешева історія.

Я особисто знаю ветерана з Полтави, який мешкає на п'ятому поверсі після ампутації. Він знайшов квартиру на першому поверсі поряд зі своїми родичами, побратимами, але будинок 2020 року. За цією програмою в цьому будинку не можна купувати житло.

Я звертаюся до уряду: розширте для ветеранів вимогу щодо віку житла, щоб було не три роки, а хоча б п'ять, а краще сім років. Це вирішується постановою Кабінету Міністрів. Усе, що треба зробити – внести зміни до цієї постанови. Пане Євгене Мецгер, ви куруєте програмою «єОселя». Пане Олександре Кравченко, ви міністр економіки та довкілля. Почуйте людей, створіть для ветеранів особливі умови і проявіть повагу.

Сьогодні я направляю вам обом депутатське звернення і чекатиму відповідей. Ветеран з Полтави також, і всі наші ветерани.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Тимофійчук, передає слово Борзовій Ірині. Будь ласка, Ірино.

БОРЗОВА І.Н., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні українці та українки! Сьогодні Україна переживає надзвичайно важкий час. Війна, щоденні втрати, російські обстріли, складна міжнародна ситуація, непрості перемовини зі Сполученими Штатами Америки та європейськими партнерами. Ми всі хочемо миру, і це абсолютно нормальне людське бажання. Ми хочемо, щоб перестали гинути люди, щоб наші військові повернулися до своїх родин, наші діти жили без війни. Україна не починала цієї війни, Україна захищається. Мир не може бути здобутий ціною незалежності нашої держави.

Сьогодні Президент України Володимир Зеленський на найвищому міжнародному рівні представляє та відстоює інтереси нашої держави: переговори з лідерами демократичного світу, керівництвом Європейського Союзу та НАТО. Це не просто дипломатичні зустрічі, на них обговорюються поставки систем протиповітряної оборони, зброї та боєприпасів для наших військових, фінансова підтримка держави, розвиток власного оборонного виробництва. Проводяться щоденні наради з військовим командуванням, урядом, керівництвом сектору безпеки і оборони. Це рішення, які не можна відкласти на завтра.

Україна тримається завдяки нашим захисникам та захисницям. Саме вони щодня боронять нашу землю, ризикують власним життям і стримують ворога. Україна тримається у такий складний час завдяки мільйонам людей, які попри обстріли, тривоги та втому залишаються в країні, працюють, виховують дітей,

допомагають військовим і підтримують одне одного. Ми всі розуміємо, наскільки виснажлива ця війна. Я хочу висловити слова підтримки та поваги до стійкості українського народу, Збройним Силам України та Президенту України.

Звертаюся до всіх вас. Ми можемо мати різні політичні погляди, можемо дискутувати, критикувати і не погоджуватися з окремими рішеннями, але коли йдеться про Україну, про життя людей, ми маємо бути єдиними в головному – захисті нашої держави, підтримці Сил оборони, наших громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Здебський. Будь ласка.
Ігор Васильєв.

ЗДЕБСЬКИЙ Ю.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 172, Харківська область, політична партія «Слуга народу»)*. Прошу передати слово Ігорю Васильєву.

ВАСИЛЬЄВ І.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, політична партія «Слуга народу»)*. Вітаю, українці, колеги. Сумщина. Ми як парламент приймаємо сьогодні законопроєкти, які розблокують для наших громад, для українців бюджет на 2026 рік. Буде направлено більше 4,5 мільярда євро від наших партнерів, щоб громади змогли нарешті повноцінно розпоряджатися своїми коштами, закуповувати енергоносії, пальне для техніки, готуватися до опалювального сезону. Це обов'язково треба зробити.

Проте в даний час не менш важливим є розгляд поправок до проєкту бюджету на 2027 рік. Ми всі розуміємо, що наступний рік буде не менш важливим. Нам треба відстояти головні пріоритети. Ми теж вносили поправки. Проєктом бюджету в редакції першого читання передбачено зменшення освітньої субвенції на будівництво укриттів. Цього не можна допустити, оскільки наші діти з кожним днем перебувають в укриттях все більше. Майже весь день проходить в укриттях. Треба будувати підземні школи, щоб діти отримували якісну освіту. Це перше.

Друге. Підтримка прифронтових регіонів. Зимова підтримка надається невеликій категорії домогосподарств. Треба розширити цю підтримку, щоб усі домогосподарства Сумщини, прифронтових громад могли нею скористатися, тому що 19 тисяч 400 гривень – це важливі кошти для проходження опалювального сезону.

Третє – це, звичайно, підвищення пенсій і зарплат військовослужбовцям. Не можна їх просто індексувати, потрібне суттєвіше підвищення.

Якщо ми резюмуємо, то найголовніше – укриття, підтримка прифронтових регіонів і, звичайно, пенсії та зарплати військовослужбовцям. Якщо постане

питання, звідки брати гроші, я скажу однозначно: не треба підвищувати зарплати чиновникам, можна використати кошти, передбачені на підвищення зарплат правоохоронцям. Ми бачимо, як вони працюють, особливо Генеральна прокуратура, з кол-центрами. Беремо звідти кошти і направляємо тим, кому ми зобов'язані своїм життям, існуванням держави – пенсіонерам і військовослужбовцям. До роботи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ. Сергій Козир. Будь ласка.

КОЗИР С.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець)*. Шановні колеги, Херсонщина. Максим Ткаченко розпочав історію з нашим Міністерством соціальної політики, сім'ї на єдності України, я її продовжу. Уже не знаю скільки змінилося міністрів, урядів, прем'єр-міністрів, ми також спілкувалися з новим урядом півтора місяця тому, але наразі віз і нині там.

Постанова № 332 про виплату допомоги дітям. Досі немає чіткого механізму: одні діти підпадають під дію постанови, інші – ні, бо навчаються онлайн або ще щось у них не так, або батьки заробляють більше, і вони дуже заможні переселенці.

Наступна постанова № 812. З усією повагою, але люди, які знаходяться в тилових регіонах, після прильотів, дай Боже, щоб вони були здорові, протягом місяця отримують допомогу. Люди з Берислава, Херсона, Харківської, Запорізької та інших областей не можуть отримати цю допомогу чи документи, бо неможливо провести дистанційне обстеження. Яке дистанційне обстеження цивільним дроном може бути в зоні бойових дій? Просто відірвані від реального життя. Такого не може бути. Це перше.

Друге. Колеги, нещодавно відбулося засідання нашої тимчасової слідчої комісії. Минулого року ми прийняли бюджет на 2026 рік, у якому заклали 500 мільйонів гривень на будиночки на селі. Відкрию вам таємницю: за 11 років у нас деякі колеги дітей народили, а уряд постанову не народив за 11 місяців. Постанови немає, як і порядку використання коштів. Постанову прийняли – забули надрукувати.

Щодо ситуації з бюджетом. Ми розуміємо, що ці кошти, швидше за все, не будуть використані. Тисячі людей чекають на домівки, щоб можна було приїхати і нормально перезимувати.

Дуже багато питань та викликів. Ми з колегами внесли дуже багато поправок до проєкту бюджету, якими передбачено створення програми «Рівний – Рівному», яка дасть можливість протягом п'яти–семи років максимально зрушити чергу. Ми розробили дуже багато проєктів інших програм, які почнуть формувати державну політику людського капіталу. Це дасть

відповіді та питання, коли внутрішньо переміщені особи зможуть отримати житло. Це те, що необхідно.

Нагадую уряду також, що з 22 жовтня запрацює новий закон про ВПО. Ми з нетерпінням чекаємо на нормативно-правові акти, а саме щодо оцінки потреб ВПО. Порахуйте, кому потрібне житло. Порахуйте за напрямами, кому що потрібно, тому що на сьогодні ми бачимо якісь тимчасові рішення. У нас тимчасове перетворилося на безкінечне.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Виступи народних депутатів завершено. Час для виступів вичерпано.

У нас є дві заяви. Від фракції «Голос» та депутатської групи «Партія «За майбутнє» про оголошення перерви із заміною на виступ. Я надаватиму слово по черзі: Ігор Гузь, Оксана Савчук, Сергій Рудик, Соломія Бобровська, Володимир В'ятрович, Ірина Мирославівна Констанкевич, Микола Давидюк, Аліксійчук.

Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець)*. Слава Україні! Шановні українці! Сьогодні, 14 жовтня, ми відзначаємо День створення Української повстанської армії. Армії, яка боролася проти окупантів у 40–50-х роках, проти всіх окупантів. Армії, яка не здавалася і стояла на своєму. Армії, яка боролася в підпіллі. Армії, завдяки боротьбі якої ми, зокрема, здобули незалежність і відновили її в 1991 році. Честь і слава кожному, хто боровся в лавах Української повстанської армії та Організації українських націоналістів!

САВЧУК О.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»)*. Дату 14 жовтня вибрали не просто так, адже це тяглість від княжих часів та Козаччини. Найважливіше, що держава нарешті починає це розуміти, тому в Україні, на рідній землі, перепоховані Коновалець та Мельник. Попереду ще дуже важливе завдання: ми маємо перепоховати прах великого провідника Української повстанської армії Степана Бандери, адже армія нескорених мала гідних вождів, яких потрібно шанувати і перепоховати на рідній землі.

В'ЯТРОВИЧ В.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Москва намагалася нищити УПА не лише фізично, а й інформаційно, підмінити правду про неї міфами, тому зміна ставлення до Української повстанської армії забрала багато часу. До цього долучалися ті люди, які виходили на марші щодо визнання Української повстанської армії, історики, які розвінчували ці міфи. Врешті в цьому парламенті у 2015 році було прийнято відповідний закон. Навіть наше скликання так само зробило важливі кроки для визнання Української повстанської армії.

Відтепер повстанські нагороди – частина нагородної системи України. Законом «Про Український національний пантеон» передбачено перепоховання і вшанування в пантеоні головних командирів Української повстанської армії. Ми зробили багато, але нам треба зробити ще дуже багато, аби про Українську повстанську армію знали у світі, тому що це історія, яка потрібна світові. Це історія про те, що перед обличчям зла не треба шукати меншого зла, не треба домовлятися з ним, треба чинити йому спротив. Це історія про те, що українські повстанці не програли своєї війни, вони ті, які продовжили боротьбу, щоб перемогли ми.

БОБРОВСЬКА С.А., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Я хочу закликати всіх подумати і переосмислити, щоб ніхто з-за кордону, хто насправді воював з нашою армією без держави, не смів розказувати нації нескорених хто наші герої. Хочу подякувати всім живим, усім провідницям, зокрема пані Марті Бліхар, якій 101 рік, за її роботу і сумлінне служіння українській державі.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець)*. Та нехай собі як знають, божеволіють, конають, – нам своє робить. Б'ємо спільного ворога до нашої перемоги.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще одна заява про перерву, яку готові замінити на виступ від фракції «Батьківщина» та групи «Відновлення України».

Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Дякую, шановний

пане головуючий. Поки наші бійці гинуть на фронті за те, щоб в Україні не було корупції, НАБУ, САП і ВАКС продовжують свої корупційні оборудки. Вчора ВАКС затвердив чергову угоду зі слідством, згідно з якою 60 мільйонів гривень – до державного бюджету, а 80 мільйонів гривень – знову на приватні фонди. Знову на ті самі приватні фонди, які продовжують спонсорувати захист НАБУ і САП від безкарності. Я ще раз підкреслюю: незалежність і безкарність – два різних слова. НАБУ, САП і ВАКС – це єдиний організм, який продовжує розсаджувати корупцію в українському суспільстві. Їхня діяльність не має нічого спільного із боротьбою з корупцією.

До речі, це ті самі НАБУ, САП і ВАКС, яких нам обрали міжнародні експерти. Я вчора чув тут представників однієї фракції, які рвали на собі сорочки і розповідали, які вони «борцуни» з іноземним впливом, але при цьому щоразу системно голосують за міжнародних експертів.

Що зробили ці міжнародні експерти? Відповідь: нічого. Вони створили новий механізм корупції в Україні, коли замість направлення коштів для підтримки Збройних Сил України в державний бюджет вони перераховуються на приватні українські фонди, використовуються для своїх потреб. Знову-таки не грає ролі, на що вони використовуються, бо туди не можна перераховувати гроші. Я казав це вчора, повторюю сьогодні.

Уявіть собі, що якесь міністерство відправило б кошти на приватні фонди. Одразу прибігло б НАБУ, зняло «відосики», провело пресконференції, розповідаючи, як бореться з корупцією. Коли вони це роблять самі, то це вже не корупція. Дії, за які вони інших саджають в тюрму, самі не вважають корупцією.

Щодо проєкту постанови, який ми будемо розглядати. Ми знову будемо обирати в міжнародну дорадчу раду представників від Верховної Ради в Рахункову палату. Колеги, перше, це ніяка не дорадча рада. Вони вирішують, хто буде в Рахунковій палаті. Вони замість Верховної Ради України будуть встановлювати, хто має виконувати наші контрольні функції, тобто ми це віддаємо.

Яке відношення це має до суверенітету? Я звертаюся до тих, хто кричить, що вони за суверенітет України, а самі голосують на порушення Конституції, суверенітету тощо. Давайте повертати суверенітет українському народу. Якщо українці можуть гинути за європейські цінності, то українці можуть керувати власною державою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Шановні колеги, ми продовжуємо розгляд проєкту Постанови «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати» (№ 16095). Переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.

Відповідно до положень статті 208^2 Регламенту Верховної Ради України, підпункту 1 пункту 4^4 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Рахункову палату» нам треба провести рейтингове голосування щодо кожного кандидата, визначеного на підставі пропозицій депутатських фракцій та груп.

Переходимо до рейтингового голосування в алфавітному порядку щодо кожного кандидата окремо. Я називатиму прізвище, ім'я, по батькові кандидата на посаду, а ви визначайтеся щодо його підтримки.

Отже, колеги, перша кандидатура.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Вишлінського Гліба Вікторовича. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 204.

Наступна кандидатура Жупанина Андрія Вікторовича. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 189.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Каменської Тетяни Олександрівни. Прошу голосувати.

«За» – 145.

Покажіть по фракціях та групах, будь ласка.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Марченка Миколи Вікторовича. Прошу голосувати.

«За» – 265.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Масляк Мирослави Ігорівни. Прошу голосувати.

«За» – 202.

Остання кандидатура – Пашук Наталія Іванівна. Прошу голосувати.

«За» – 131.

Шановні колеги, три кандидатури набрали найбільшу кількість голосів: Марченко Микола Вікторович – 265, Вишлінський Гліб Вікторович – 204, Масляк Мирослава Ігорівна – 202.

Переходимо до остаточного голосування. Відповідно до пункту 4^4 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Рахункову палату», статті 208^2 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Постанови «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати» (№ 16095) у цілому з урахуванням підсумків рейтингового голосування та з необхідними техніко-юридичними правками.

Прошу голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Покажіть по фракціях та групах, будь ласка. Дякуємо всім.

З процедури – Костюк. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»)*. Житомирщина. Я знову прошу поставити на голосування пропозицію викликати до парламенту міністра енергетики Шмигаля. Учора забракло лише вісім голосів.

Як варіант, про батьківщину Лесі Українки та Валерія Залужного місто Звягель не всі знають, тому інший приклад – місто Черкаси, обласний центр. Учора до мене зателефонував керівник «Черкаситеплокомуненерго». Каже, катастрофа, до опалювального сезону не готові, запустити роботу не можуть. Рахунки заблоковані, платити зарплати працівникам немає можливості. Уряд, крім того, що переклав усю відповідальність на місцеві органи самоврядування та заблокував рахунки, ще й заблокував рахунки самих комунальних підприємств.

Вдумайтеся: пенсіонери, сплачуючи комунальні послуги, віддають останнє за опалення, а ці гроші не надходять комунальним підприємствам, що забезпечують їх теплом. Відповідно немає грошей, щоб забезпечити їх теплом. Зрештою, пенсіонери тепла не матимуть, хоча й сплачують комунальні послуги.

Я прошу, будь ласка, проголосуйте. Потрібно небагато – 150 голосів. Це не страшно. Прийде міністр, нехай, нарешті, пояснить цю проблему. Боргів 150 мільярдів…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Костюка викликати Першого віце-прем’єр-міністра України – міністра енергетики України Дениса Анатолійовича Шмигаля. Прошу голосувати. На завтра? На післязавтра? Післязавтра, можливо, він і так буде. На завтра на 12 годину. Прошу голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Скохород Анна Костянтинівна. Будь ласка, з процедури.

СКОРОХОД А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Дуже багато маніпуляцій відбувається навколо переговорного процесу. Нам розповідають про умови неофіційно, у нас купа якихось інсайдів, але ніхто не знає, що насправді відбувається.

Пропоную викликати Рустема Умєрова та Кирила Буданова у Верховну Раду для доповіді з питання умов мирного процесу з нашої сторони і вимог рф, щоб ми розуміли, що відбувається і про що взагалі говоримо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановна Анно Костянтинівно, хочу вас поінформувати, що відповідно до пункту 3 статті 6 Регламенту Верховної Ради України за

процедурним рішенням Верховної Ради, прийнятим не менше як третиною голосів народних депутатів від її конституційного складу, Верховна Рада може запросити або вимагати присутності на її пленарному засіданні будь-якої посадової чи службової особи в однині. Якщо ви хочете запропонувати, це буде два окремих голосування. Голову Служби зовнішньої розвідки Рустема Умєрова. Правильно я зрозумів?

Ставлю на голосування пропозицію Анни Костянтинівни Скороход. Прошу голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Чи будуть ще такі пропозиції, щоб ми одразу їх обговорили? Дякую, колеги.

Хотів поінформувати про інше, але інформую про повітряну тривогу.

У Києві оголошено повітряну тривогу. Прошу всіх пройти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на ваших робочих місцях. Продовження пленарного засідання розпочнеться через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершилася повітряна тривога. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев’ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання. Займіть, будь ласка, свої місця.

Сергій Євтушок з процедури.

ЄВТУШОК С.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Я звертаюся до головуючого. Олександре Сергійовичу, від моїх колег по парламенту часто лунає прохання, а потім друге прохання – поставити на голосування пропозицію викликати тих чи інших суб’єктів владних повноважень. Хтось каже про міністра, хтось – про Київського міського голову. Я уточнюю, якщо ви таку пропозицію ставите на голосування з вимогою, це суперечить Регламенту Верховної Ради України.

Звертаюся до колег. Формулюйте правильно свої пропозиції: запросити, а не вимагати негайно прибути. Запросити. Якщо йдеться про Київського міського голову, то це запрошення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко. З процедури, будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, зараз, я так розумію, ми маємо заслухати викликаного вчора у Верховну Раду за ініціативою наших колег голову Київської міської державної адміністрації. Констатую, що, на превеликий жаль, процедура, якою передбачено цей звіт, є нікчемною і абсолютно безтолковою. П'ять хвилин виступу без права поставити запитання, по суті, це небажання професійно розібратися у питанні.

Я нагадую колегам, що місяць тому Верховна Рада створила спеціальну тимчасову слідчу комісію, яку очолює пані Забуранна, до складу якої я входжу, саме з розгляду і вивчення планів стійкості. Ми вивчаємо це питання, уже зустрічалися з керівництвом КМДА, надали всі запити, і лише зараз починаємо отримувати відповіді. Погодьтеся, мабуть, краще було б дочекатися дослідження виконання планів стійкості перед тим, як розглядати…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна – Безугла, потім – Тимошенко. Мар'яно Володимирівно, що у вас з процедури? З процедури – Безугла. Ні, Мар'яно, це до початку процесу. Тоді – після.

Юліє Володимирівно, будь ласка, з процедури.

ТИМОШЕНКО Ю.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Олександре Сергійовичу, у мене прохання. У нас є працівники виконавчого секретаріату і запрошений (не викликаний, а запрошений) мер Києва. Можна попросити наших працівників прибрати цю табличку, щоб не ганьбитися, це важливо. У нас запрошене місцеве самоврядування і ображати його не треба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно. Саме хотів звернутися до Мар'яни Володимирівни з проханням забрати свою техніку, але Сергій зробив це власноруч.

Шановні колеги, 13 жовтня 2026 року Верховна Рада України відповідно до частини третьої статті 6, частини другої статті 34 Регламенту Верховної Ради України прийняла рішення запросити на пленарне засідання голову Київської міської державної адміністрації – Київського міського голову Віталія Володимировича Кличка для надання інформації.

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради України запрошується для виступу голова Київської міської державної адміністрації – Київський міський голова Віталій Володимирович Кличко. Будь ласка, 5 хвилин *(Оплески)*.

КЛИЧКО В.В., *Голова Київської міської державної адміністрації, Київський міський голова*. Шановні народні депутати! Дякую за запрошення виступити в парламенті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталію Володимировичу, зачекайте, будь ласка.

Звільніть, будь ласка, трибуну від зайвих предметів. Ми ж не будемо запускати цей нескінченний цикл, правда? Дякую.

Дайте час з початку, будь ласка.

КЛИЧКО В.В. Шановні народні депутати! Дякую за запрошення і можливість виступити в парламенті. Дякую за те, що цікавитеся ситуацією в Києві. Готовий коротко доповісти щодо ключових питань, які всіх нас турбують.

Останні два місяці Київ живе під постійними атаками ворога на інфраструктуру, енергетику, промисловість, бізнес. Для кожного мешканця столиці це виклик. Міська влада намагається всіма силами забезпечити життєдіяльність міста, попри ляпаси, які постійно відвішує нам центральна влада. На жаль, так виглядає так звана співпраця з боку влади.

Київ функціонує у складних воєнних умовах – ворог посилює атаки, продовжує руйнувати єдину енергосистему України. Це впливає на систему водопостачання, роботу електротранспорту, інших сервісів. Наведу деякі цифри щодо кількості уражень теплосистеми, які вам украй важливо знати.

У 2022 році по об’єктах ТЕЦ-5, ТЕЦ-6 прилетіло 12 ракет та БпЛА, у 2023 році – сім, у 2024 році – нуль, у 2025 році – 19. Цього року було майже 50 влучань ракет і БпЛА в нашу систему енергозабезпечення. Весь цей час фахівці працювали над відновленням обладнання, щороку готували об’єкти до зими, і Київ вистояв. Цього року ми готувалися під обстрілами ворогів та в умовах шоу, яке влада влаштувала із планом стійкості, з брехливою кампанією, що Київ не працює, із блокуванням коштів, що заморозило чимало проєктів з енергостійкості та терміни їх реалізації не лише у столиці. Така ситуація у багатьох громадах, де зупинка платежів фактично вбиває місцеве господарство *(Оплески)*.

При цьому чуємо цинічні звинувачення нібито у зриві опалювального сезону, який ще навіть не почався. Це стосується системи центрального теплопостачання, ремонтів. Київ готувався до опалювального сезону і продовжує це робити. Першочергові заходи, плани енергостійкості завершені. Щоправда, сьогоднішня велика нічна атака вразила кілька ключових енергооб’єктів у нашому місті та в області. Фахівці працюють, але пошкодження досить серйозні.

Що зроблено під час повномасштабної війни в Києві? Столиця нарощувала резервні джерела. Київ підготував майже 700 генераторів різної потужності для об'єктів тепло- та водопостачання, 70 мобільних пересувних котелень. Уже збудовано три дизельні електростанції, резервний водозабір. Наразі Київводоканал має 103 генератори. Підприємство ще очікує на великі генераторні системи для водопостачання, які виготовляють для Києва за кордоном. Понад 6 тисяч одиниць обладнання – генератори, інвертори, батареї – закуплено для житлового фонду за міською цільовою програмою енергостійкості.

Усі заклади освіти мають генератори різних потужностей, зокрема 285 генераторів великої потужності. Столичні лікарні забезпечені резервними джерелами, мають 480 генераторів. Автономне теплопостачанням із власних котелень мають 11 медичних закладів. До кінця року таке опалення матиме 21 лікарня. Київ працює, ремонтує, забезпечує функціонування міста в умовах нестачі працівників на комунальних підприємствах, зупинки платежів, в умовах, коли ворог щодня і щоночі розносить наше місто.

При цьому з усіх «марафонних прасок», і не тільки, ми чуємо, що в Києві все не так, щось погано зроблено. Таке враження, що живемо десь у 2019 році. Можна що завгодно говорити, навіть третю світову війну вішати на Кличка, але не лише в мене, а й у кожного з вас виникає питання: де протиповітряна оборона столиці України? Де захист об'єктів Укренерго? Де мільярди, які були виділені на це? *(Оплески)*.

І останнє скажу вам як голова Асоціації міст України. Хтось розповідає, що інші міста підготувалися краще, на відміну від Києва. Це неправда. Нині всі громади в шоці, всі міста розгрібають проблеми, які створив уряд, заморозивши платежі. Місцеве самоврядування намагаються знищити не лише в Києві, усуваючи голів громад за надуманими причинами, висуваючи абсурдні звинувачення, залякуючи голів невеликих громад кримінальними справами. У мене запитання: а чому парламент не говорить про це… *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую *(Шум у залі)*. 1 хвилина.

КЛИЧКО В.В. 10 секунд. Я хочу нагадати, що Київ – це серце держави, яке намагається знищити ворог, але не менш страшні політикани, які намагаються зробити те ж саме. І знаєте, що? Київ вистоїть, дякуючи тим людям, які працюють у місті, люблять його, борються за столицю, за європейське демократичне майбутнє нашої держави.

Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Віталію Володимировичу, за інформацію та участь у пленарному засіданні Верховної Ради України.

У нас є бажаючі виступити з процедури? Безугла була першою.

Будь ласка, Мар'яно Володимирівно.

Юрію Вікторовичу, в нас дуже багато бажаючих виступити з процедурних питань.

БЕЗУГЛА М.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»)*. Колеги, ви щойно побачили, що кілька «тітушок» із нардепів просто не дали можливості навіть показати, які проблеми *(Шум у залі)*, що бюджет Харкова – близько 20 мільярдів, а бюджет Києва – більше 100 мільярдів на рік. Він повертається, а в людей немає ні води, ні укриттів, немає де сховатися. Ми не можемо навіть поставити йому запитання *(Шум у залі)*.

Колеги, я зареєструвала законопроєкт. Якщо ми викликаємо таких клоунів у Верховну Раду, то повинні мати можливість хоча б поставити конкретно запитання і отримати відповіді на них. Щоб не з листочка читали. Підпишіть і давайте працювати як парламент, а не як «тітушки».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я підтримую, Максиме Аркадійовичу. У нас є щонайменше шість бажаючих виступити з процедури. Після голосувань? На жаль, ми по-іншому працювали, я вам надавав слово не після голосувань.

Євтушок чи Цимбалюк – хто? Хтось із вас. Обидва?

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Я звертаюся до колег. Клоун – це професія. Прошу не ображати професійні спілки тих, які фахово займаються в цирку.

Шановні колеги! Давайте почнемо себе поважати, я вкотре кажу про це. У регламентному комітеті є два зареєстровані законопроєкти – № 13012 і № 13012-1, співавторами якого є голова комітету пан Кальченко, Євтушок та інші його члени. У законопроекті чітко виписана процедура: запросили, передбачена певна кількість хвилин для звіту, запитань від фракцій і депутатів. А так ми просто надаємо трибуну для виступу без права на відповіді.

Пропоную включити нарешті ці законопроєкти до порядку денного, проголосувати. Таким чином парламент, справді, реалізує свою контрольну функцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Колеги, без емоцій. Щойно, я сподіваюся, зрозуміли, особливо представники влади, чому треба змінювати норми Регламенту щодо виступів запрошених на засідання. Побачили.

Тепер у мене конструктивна пропозиція. Використаю алегорію. Мені здається, перший раунд точно за паном мером *(Оплески)*. У мене є відчуття, що він не договорив, тому, якщо є таке нестримне бажання не змінювати Регламент, але заслухати пана мера, пропоную викликати його знову на 13.05, думаю, він ще не покинув зал Верховної Ради, і надати йому ще 5 хвилин. Мені сподобався його виступ, особливо щодо відповідальності центральної влади.

Прошу поставити це питання на голосування. Сьогодні о 13.05 знову надати йому слово на 5 хвилин *(Шум у залі)*.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є пропозиції, альтернативні до тієї, що озвучив Ярослав Іванович?

Бужанський Максим Аркадійович. Будь ласка. Альтернативні саме щодо виклику Кличка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, альтернативною пропозицією є повернутися до роботи. Зараз немає повітряної тривоги, давайте розглядати питання, від яких залежить фінансування нашої країни. Досить уже жартів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію Ярослава Івановича Железняка. Прошу голосувати.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Дмитро Гурін. Будь ласка.

ГУРІН Д.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 218, м. Київ, політична партія «Слуга народу»)*. Вітаю, колеги. У мене подібна, але трохи альтернативна пропозиція. Ми щойно вислухали 6 хвилин тексту про політичні переслідування. На жаль, процедурою не передбачені запитання до гостя, тому я не можу запитати в нього, коли він піде у відставку.

Але, як ми знаємо, у суботу о 12 годині на Хрещатику, 36 відбудеться велика акція, на якій його запитає про це вулиця. Скоро дізнаємося, що буде далі.

Прошу повторно поставити на голосування питання про виклик Віталія Володимировича Кличка на завтра. Колеги, я дуже прошу голосувати тільки тих, хто довіряє пану міському голові й вірить, що ми пройдемо нормально зиму 2026 року, що в нас не буде ситуації як на лівому березі минулого року, помноженої на 10 разів. Зараз звертаюся до вас як до живих істот, не як до депутатів. Ви всі плануєте, як переживати цю зиму. Хто довіряє меру, голосуємо зеленою, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Гуріна викликати на завтра мера Кличка. Прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Ірина Володимирівна Геращенко з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Шановний головуючий, по-перше, це подвійні стандарти. Учора ви не дали можливості нашій фракції вдруге поставити на голосування вимогу запросити Шмигаля відзвітувати про ситуацію в енергетиці. Ми щойно почули про критичні проблеми в галузі і, справді, вимагаємо заслухати звіт на «години запитань до Уряду».

Щодо спроб знищити місцеве самоврядування. Шановні кияни, давайте згадаємо, що всі мажоритарники Києва, а вони, на жаль, представляють правлячу партію, голосували за те, щоб украсти в киян 8 мільярдів гривень і віддати їх на «єБаки» та інші історії.

Наша фракція вимагає звіту мажоритарників Києва. Вийдіть, будь ласка, і прозвітуйте, що ви зробили для Києва, скільки разів ви зустрічалися з киянами, що ви творите з місцевим самоврядуванням. Ганьба, що заручниками ненависті Зеленського до місцевого самоврядування є кияни. Ганьба вам!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми завершили виступи з процедури. Ні, колеги. У нас ще буде фінальний виступ Дмитра Олександровича Разумкова, він тримав руку весь час. Колеги, ні, я не дам. Подавайте мене на відсторонення, але ми будемо голосувати законопроєкти на 4 мільярди євро *(Оплески)*. Ми обмінялися думками, майже кожна фракція виступила.

Колеги, ми заходимо у друге читання, можна виступати хоч 15 хвилин, якщо у вас є поправки, хоч 10, розказати і про мера, і про кого завгодно.

Разумков останній з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, Олександре Сергійовичу, я не про Кличка. У мене пропозиція, яка вчора ставилася на голосування, і яку сьогодні я часто чув від колег у залі. Жовта тривога: заводи працюють, підприємства працюють, торговельні центри працюють, лікарні працюють, Верховна Рада не працює.

Я звертаюся до вас. Ви вчора ставили на голосування пропозицію, сподіваюся, сьогодні вона набере необхідну кількість голосів, продовжувати засідання Верховної Ради під час дії жовтого режиму тривоги з правом головуючого оголосити перерву. Якщо прямо над будівлею буде летіти дрон, о'кей, я впевнений, що і Корнієнко, і Стефанчук, і Олена Костянтинівна про це скажуть і зупинять засідання. Інформації такої достатньо.

Є пропозиція продовжувати засідання Верховної Ради під час жовтого режиму тривоги, щоб ми не витрачали час дурно. Усі розповідають про закони на 4 мільярди євро, а ми сьогодні три години простояли. Поставте, будь ласка, мою пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, я поставлю, Дмитре Олександровичу, єдине, що все-таки пропозиція *ad hoc* може стосуватися сьогоднішнього засідання. А щодо системної роботи, це треба вносити зміни до постанови, вони оформлюються новою постановою.

Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова. Прошу голосувати.

«За» – 184.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях та групах.

Колеги, пропоную перейти до розгляду законопроєкту і далі розбиратися.

Група «Платформа за життя та мир» і фракція «Слуга народу» просять оголосити перерву із заміною на виступ.

Сушко. Будь ласка.

СУШКО П.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, я прошу, подивіться, будь ласка, це відео.

(Трансляція відеозапису).

Це дитина, яку б'є вітчим, а мати знімає на телефон. «Папочка, не бий мене, умоляю». Ця дитина перебувала на обліку, про небезпеку було відомо всім, але ніхто її не захистив. І це не поодинокий випадок. Просто зараз по всій країні діти зазнають насильства і благають про допомогу, а система їх не захищає. Просто зараз у місті Кам'янському Дніпропетровської області діти-сироти благають про допомогу, кидають записки сусідам, щоб вони їх врятували, а наші служби розповідають, чому не можуть їх захистити, чому не вірять їм і не вилучають.

Колеги, уявіть собі, що ваша дитина повідомляє, що в таборі зазнала насильства. Ви будете слухати вихователів, чи заберете її негайно? Звичайно, ви адекватні батьки, і заберете дитину негайно. У цих дітей немає батьків, їх мають забирати відповідні органи, а наші органи нічого для цього не роблять. То навіщо нам ці органи, якщо жоден з них не може захистити дитину?

На засіданні ТСК ми ці випадки розглядали. Усі тільки кажуть, що не мають жодних повноважень. У європейських країнах, якщо дитина повідомляє про насильство вдома, вона додому вже не повертається, поки система не впевниться, що дитині нічого не загрожує, а в нас діти благають про допомогу, а посадовці знаходять причину їм не вірити.

Керівниця служби дітей заявила на засіданні ТСК, що ці діти мають діагнози, вони психічнохворі, тому їм не можна вірити. Служба у справах дітей Дніпропетровської обласної державної адміністрації, поліція, прокуратура, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, Державна служба України у справах дітей – усі знають про цю ситуацію. Після засідання ТСК поліція поїхала на місце, але діти досі там. Ніхто не має повноважень, кожен орган каже, що не може нічого зробити. Народні депутати України звертаються за захистом дітей-сиріт у державі.

Я разом з колегами з ТСК звертаюся до виконувача обов'язків Генерального прокурора та міністра внутрішніх справ. Негайно візьміть повноваження під особистий контроль та вирішіть питання про передачу розслідування на центральний рівень, перевірте злочинну бездіяльність посадовців.

Президент підписав Закон № 2541-IX, а Улютін блокує його виконання замість того, щоб негайно відновити «підзаконку», відпрацювати, захистити дітей. Такий закон розв'яже проблеми. Ми з колегами-депутатами реєструємо проєкт постанови про звільнення цього міністра. Колеги, ми повинні зупинити насильство над дітьми в Україні. Ми маємо діяти негайно.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Це проєкт Закону «Про оцінку майна» (№ 13435) у другому читанні. У нас буде низка виступів. Розпочнемо з Ніни Петрівни Южаніної.

Южаніна. Будь ласка, 5 хвилин.

ЮЖАНІНА Н.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. На початку обговорення своїх поправок до даного законопроєкту я вимушена звернутися до пана народного депутата, який словами «борцун» і «борчиня» ображав з трибуни національний інтерес і свідомий вибір українців, а саме європейську інтеграцію.

Наша фракція підтримує участь міжнародних експертів заради прозорих процедур, професійного відбору та захисту державних інституцій від політичного втручання. Межі їхніх повноважень мають бути чітко визначені законом. Якщо ви вважаєте, що конкретна норма означає здачу національних інтересів, назвіть її, поясніть, у чому саме полягає загроза. Це буде предметною парламентською розмовою і дискусією, а незгода з вашою позицією не дає вам підстав звинувачувати нас. Ми відповідаємо перед українськими виборцями за свої голосування. Прошу вас так само відповідально виголошувати слова з парламентської трибуни.

Ми переходимо до розгляду законопроєкту, який готувався до другого читання без участі іноземців. Працювали виключно українські фахівці, спеціалісти, представники спеціалізованих органів і народні депутати, а в результаті до другого читання запропоновано документ, який не дає нам можливості голосувати. Ми за це не будемо голосувати. Ось так здійснюється парламентська робота. Коли ми вносили поправки, запропонувавши збалансувати повноваження, захистити оцінку земель, належно впровадити міжнародні стандарти, усунути очевидні економічні та правові ризики, переважну більшість їх було відхилено нашими так званими спеціалістами. То про яку якість законотворчої роботи ми говоримо?

Я наведу один лише приклад, оскільки маю дуже мало часу. Цим законопроєктом ми фактично узаконюємо небезпечну підміну ринкової вартості ціною продажу. У статті 4 прямо виписано, що ціна майна, проданого на електронному аукціоні, є його ринковою вартістю. Додаткового підтвердження не треба. Колеги, хочу поставити вам просте запитання: якщо державне майно продали за заниженою ціною через недостатню конкуренцію, особливо нині, воно, справді, стане дешевшим у нашому розумінні? Я думаю, що ні, просто держава могла втратити гроші залежно від того, коли і як цей аукціон відбувся.

Підкреслюю, що ціна конкретного продажу і ринкова вартість – це не тотожні поняття. Жоден закон не може скасувати економічну реальність. Ми повинні захищати державне майно, не створювати законодавчого виправдання для сумнівних продажів. Не перелічуватиму поправок, що не були враховані, їх більше 20. Звісно, я не ставитиму їх на голосування для врахування, тому що розумію, що необхідна кількість голосів за цей законопроєкт, швидше за все, є. Попереджаю, що ми ще багато разів будемо повертатися до нього і вносити поправки, якщо, справді, будемо реагувати на реальність, на роботу ринку та задачі, які ставлять конкретно перед нами директиви Європейського Союзу,

в рамках яких ми маємо рухатися. Директиви кажуть: ми не знаємо вашої специфіки, але ви працюйте ось так. І тут з'являється середина, наповнення цього законопроєкту, який не відповідає інтересам нашої держави.

Наша фракція утримається під час голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка, 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександре Сергійовичу. Шановні колеги, чи потрібна оцінка майна? Потрібна, для того, щоб держава взагалі розуміла, що в неї є, і як ці підприємства та об'єкти недержавної власності можуть бути використані. Але якщо ми говоримо, що це не просто оцінка, а завтра хтось намагатиметься продати останнє в державі, використовуючи ці норми, то це точно неправильний шлях. Ми зруйнуємо країну.

Ви сьогодні намагаєтеся вийти на ринок з приватизацією, а фактично з розбазарюванням державного майна, і запропонувати купити його навіть не за залишковою вартістю. Це ціна ні про що, тому що в країні триває війна, немає реального ринку, в країну не зайдуть нормальні інвестори. Внутрішні інвестори грошей не мають, бо ви зробили все, щоб вони в них закінчилися. Одним ви підвищили податки, росіянам дали можливість знищити об'єкти інших, нічим не допомогли. Скільки вже місяців держава взагалі показує дулю з маком українському бізнесу. Усім, починаючи з ФОПів, закінчуючи великим бізнесом, який постраждав від рашистських обстрілів. Жодного законопроєкту, жодного рішення уряду. Таке враження, що проблеми не існує. Ви дограєтеся, що українського бізнесу не існуватиме.

Під цей шумок з великою помпою розповідають про приватизацію, на яку виставляють державні об'єкти. Ви ж виставляєте, розуміючи, що куплять, вибачте за сленг, бариги, які після закінчення війни перепродадуть його або розпиляють і породжають. Нормальний відповідальний інвестор, який має ресурс, дбає про репутацію, рахує свої кошти, не зайде в державу під час повномасштабного вторгнення, щоб вкласти гроші в об'єкти приватизації, які розваляться. Такі реалії, інакшого немає.

Я теж хочу, щоб зайшли нормальні інвестори, бажано українські, повернули гроші й почали розбудовувати, але цього не відбудеться, тому що завтра ви позакручуєте їм гайки податками, спустите на них із ціпка всі правоохоронні органи, ваш профільний податковий комітет буде знищувати їх новими геніальними ідеями – «спочивай з миром» і «здихай, український бізнес». Сьогоднішнім голосуванням ви знищите українців, які змушені виїжджати за кордон, тому що тут немає роботи. Складається враження, що владі плювати на цих українців, на український бізнес. Ви все намагаєтеся комусь продати, впарити, бажано іноземцям.

Я розумію, що нині в нас така влада, яка дуже переживає за іноземних партнерів, але це влада не для іноземних партнерів. Цю владу обирали, призначали і зарплату їм платять українці, а ви робите все для того, щоб цих українців стало менше.

Я хочу нагадати всім колегам, які сьогодні голосувати за збільшення вартості товарів для українців на 30–80 відсотків, не цим законопроєктом, а в цілому. Ви обіцяли, що українців стане більше, а їх з кожним днем стає менше. Фактично вас можна поставити в одну лінію з ворогом: ті фізично вбивають українців на фронті та в тилу, а ви морально вбиваєте їх, витісняєте з держави, роблячи все для того, щоб було не… Скільки новообраний Президент обіцяв, що буде українців? Що будуть повертатися мільярди мільйонів. На сьогодні українців залишилося 22 мільйони, а з такими темпами залишиться набагато менше. Вас здивує, але українці хочуть їсти, хочуть жити. А якщо ви продасте все, що забезпечує українську економіку, існування української держави і українського бізнесу, який, на відміну від багатьох, навіть нинішніх урядовців, не втік на початку повномасштабного вторгнення на Західну Україну, чи просто за кордон? Українці залишилися на місцях, бізнес допомагав армії, Силам ТрО, людям. Бізнес повірив тоді Президенту, який сказав: ми вам зменшимо податки до кінця війни плюс щонайменше на рік після перемоги. Де ці обіцянки? Нехай вийдуть скажуть вчергове: ми збрехали людям, ми вам раз підвищили податки, другий, а зараз третій і будемо продовжувати вбивати українську економіку. Це страшно, але хоча б буде чесно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Ар’єв, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка, 5 хвилин.

АР’ЄВ В.І. Шановні колеги! Я розумію, що ми займаємося дуже важливими питаннями, але базові речі, потрібні нам на сьогодні, чомусь перебувають поза увагою цього залу. Про що йдеться? Я кажу про виконання наших зобов’язань перед Європейським Союзом у частині фундаментальних основ. Серед фундаментальних претензій Європейського Союзу до України – надвисока корупція у нашій владі. Корупція, яку вже просто не можна замовчувати, на яку не можна не зважати. І це не лише хабарництво, відкати, це повноцінна система, яка повторює ту, що існувала за президента Януковича.

Давайте згадаємо, чим закінчилося підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за президента Януковича. Він просто відмовився від неї та перейшов на бік Росії. У нас наразі ситуація трохи інша. На словах ми нібито хочемо вступити в Європейський Союз, але чомусь взагалі нічого для цього не робимо. Нам відкривають кластери – сьогодні відкрили два кластери – це чудово, але є одна важлива деталь: важливо не тільки відкрити кластери і розділи, які перебувають у цих кластерах, а й закрити їх, виконавши всі основні вимоги.

Звертаю вашу увагу на те, що ми обов'язково мали зробити вже цього тижня, що обіцяли нашим партнерам, – прийняти антикорупційну програму на 2026–2030 роки. Я не знаю, чия була «розумна» ідея зняти це питання з порядку денного, але давайте зважимо на те, що саме ми не хочемо ухвалювати в цій Антикорупційній стратегії, яка включає в себе незалежність, інституційну стійкість та ефективність антикорупційних органів, зміцнення Вищого антикорупційного суду, зменшення корупційних ризиків у судах, правоохоронній системі, передусім у прокуратурі. Зокрема, прокурорам треба повернути процесуальну незалежність і позбавити Генерального прокурора функцій царя, які були надані йому у 2025 році, коли відбулося прісноПам'ятне голосування про скасування незалежності НАБУ і САП. Тільки їм незалежність повернули, а Генеральний прокурор залишився з новими мегаповноваженнями.

Треба вдосконалити систему фінансового контролю та перевірку декларацій, правила щодо конфлікту інтересів. Ми були свідками, як прем'єр-міністерка викладала у виші, але невідомо чи викладала взагалі, при цьому кандидатуру президента цього вишу подавала на посаду в наглядовій раді Укроборонпрому. Треба зменшити можливості для зловживань під час витрачання бюджетних коштів у сфері державних закупівель, особливо в оборонній сфері, включно з ризиками в системі закупівель. Я, правда, розумію, що після цього хтось точно тупотітиме ніжками, але нам треба зробити систему закупівель ефективною, а не потрібною для когось.

Запобігання зловживанням під час відновлення інфраструктури, зниження корупційних ризиків на митниці та в податковій. Хтось, напевно, заплаче зеленими сльозами, якщо ми це зробимо. Можна дуже довго й багато перераховувати, це є в Антикорупційній стратегії. Ми розглядаємо все, що завгодно, крім повернення функцій прокуратурі, реформи Державного бюро розслідування, яке перетворилося на державне бюро репресій проти бізнесу, якого треба общипати, проти опозиції, проти всіх, кого можна, проти місцевого самоврядування, як ми бачимо.

У мене єдине прохання – нарешті отямитися і зрозуміти, що питання чому ми лише говорили про європейську інтеграцію, а робили другорядні речі замість основних, вам ставитимуть пізніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко. Будь ласка, 5 хвилин. Будемо рухатися поступово.

ГОНЧАРЕНКО О.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець)*. Дякую. Шановні колеги! Виступаючи щойно з цієї трибуни, Київський міський голова Віталій Кличко поставив дуже слушне запитання, яке нині, справді, турбує кожного киянина, кожного, хто приїжджає у місто, хто проводить тут хоча б одну ніч чи один день: де протиповітряна оборона Києва? Усю ніч ми чули вибухи. Ми вже натреновані, ми чули приходи, а виходів щось

взагалі не було чути. Ми взагалі щось ще збиваємо? Чи ми зупиняємо ракети тільки незламністю? У нас взагалі є ще якийсь захист? До чого ми дійшли?

Можна, звичайно, звинувачувати міста, села, що не захищають небо над собою, казати, що вони самі винні, але тоді виникає просте питання: а де держава і за що вона відповідає? Якщо міста мають відповідати за протиповітряну оборону, то я так розумію, Офіс Президента має зайнятися вивозом сміття. Сміття, каналізація – цим буде займатися Офіс Президента? Ну, це ідіотизм і божевілля. Так воно ніде не працює і не може працювати.

Чому заморожені гроші всіх міст України? Як вони підготуються до зими? Завтра спитаємо, де тепло, електрика, чому не працюють школи, що в лікарнях? То вони ж не можуть виконати роботи, зробити закупи, бо всі кошти заморожені. Крім телемарафону, там не буває заморозки. І грошам Міндіча з товаришами заморозка не загрожує. А містам на підготовку до зими все заморожено. Коли ми про це будемо говорити? Хто про це доповідатиме нам з цієї чи іншої трибуни? Про це ми взагалі не говоримо.

Про протиповітряну оборону. Якщо ми бачимо, що збивати балістику нічим, даних американської розвідки немає, не знаємо навіть що й коли летить, усі розмови про те, що знайдуться інші партнери, які дадуть нам дані розвідки, виявилися просто розмовами, ні в кого цих даних немає, крім Сполучених Штатів Америки, то, може, припинимо божевілля, яке сьогодні відбувається, коли ми щодня накручуємо спіраль конфлікту зі США? Це ідіотизм! Маючи війну з росією, ми ще хочемо посваритися зі Сполученими Штатами Америки! Де взагалі мізки хоч якісь? Де відповідальність перед державою?

Звичайно, можна всіх звинуватити, посваритися з Президентом США, його партією. Це ж не тільки президент. Критикуючи його, Україна критикує всю Республіканську партію США, яка через три тижні йде на вибори, і сприймає критику на свою адресу. Ці люди все одно будуть у Конгресі, в Сенаті. Що ми будемо робити? Як будемо виборювати ракети, розвідку, гроші, санкції – все, що нам потрібно щоб вижити? Що ми будемо робити?

Ми не можемо зробити навіть елементарну річ: призначити посла України у США. Де посол України в Сполучених Штатах Америки? Як можна вести війну і чекати на допомогу від нашого найбільшого союзника, від найпотужнішої держави у світі, навіть не маючи там посла? Це повне божевілля і безвідповідальність! Колишню пані посла таку призначили, що вона фігурує у справі про корупцію. Напевно, хтось думає, що це допомогло публічному іміджу України в США. Це класний був вибір, молодці! Хотіли туди запхати ще Умєрова, його родина взагалі живе у США. Покажіть мені ще країну в світі, де родина Голови Служби зовнішньої розвідки живе за кордоном? Покажіть мені де така країна. Міністр оборони, Голова Служби зовнішньої розвідки – їхні родини живуть в інших країнах. Ніде такого в принципі бути не може. Голова Служби зовнішньої розвідки навіть не знає, чим там торгують: дизель – не дизель. Напевно, у нього взагалі інші інтереси. А це наш Голова Служби зовнішньої

розвідки, який очолює переговорну групу. В результаті ми не маємо жодного посла у США.

Хто має домовитися про балістику? Хто має домовитися про розвідку? Через заяви в медіа, потужні виступи? Так воно не працює. Ви добиваєте Україну, прилітає в наші міста, горять наші електростанції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка, 5 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, чесно кажучи, я не планувала брати слово щодо цього законопроєкту, але після того, як одна з депутаток знову порушила питання іноземних дорадчих рад, іноземних наглядових рад і сказала, що вони не «борцуни» і не «борцуци», а нормальні депутати, не змогла утриматися. Хочу сказати на цю тему кілька слів знаєте про що – про фальшивий патріотизм і фальшиву опозиційність.

Шановні друзі, я не думаю, що скажу щось нове для вас, але може країна послухає. Можливо, ви знаєте, а якщо не знаєте, то просвітіться трішки, прочитайте головні засади функціонування Організації Об'єднаних Націй. Два наріжних камені існування світового порядку – це територіальна цілісність і суверенітет. Суверенітет держав – це не слова для фальшивих опозиціонерів, щоб сказати з трибуни, що ми його захищаємо. Суверенітет – це право народу, нації, влади, обраної народом, зайняти у світі достойне місце, формувати свої стратегії так, щоб нація була найсильнішою, захищати свій народ не, скажімо, з космосу, а так як треба, як інші країни захищають свої народи.

Що ви натворили? Починаючи з 2014 року ви почали призначати всі органи української влади не силами обраних представників країни – Президента, призначеного ним уряду, народних депутатів, а формувати всі посади в державі так званими іноземними дорадчими радами.

Можна запитати, чи знаєте ви, хто ці люди в іноземних дорадчих радах? Це громадяни інших країн, а хто вони? Яку відповідальність вони несуть перед країною і взагалі перед будь-ким? Ви пам'ятаєте, коли почалася кримінальна справа щодо Енергоатома? Я думаю, ви всі добре пам'ятаєте. Там іноземна наглядова рада і призначений іноземною наглядовою радою керівний склад. Коли виявили 100-мільйонну, і не в гривнях, а в доларах, корупцію, що зробила іноземна наглядова рада? За один день звільнила свої посади і просто зникла. Ця іноземна наглядова рада в Енергоатомі виставляла народу України і бізнесу ціни за електроенергію в чотири, а іноді в сім разів вищі. Коли корупцію викрили, вони всі збігли з України до своїх країн.

Скажіть, будь ласка, це нормально, коли іноземці в іноземних наглядових і дорадчих радах заробляють на нас, а потім беруть чемодани з мільйонами доларів і їдуть до своїх країн, щоб щасливо жити, а нам залишають руїни? Немає жодної країни в світі, де хоча б один орган влади призначався іноземними дорадчими радами. Ви знаєте яка в них реальна мета? Які реальні цілі вони переслідують? Вони нічого не обіцяли народу України, не звітують і не

відповідають. А ви продовжуєте цю ідіотську практику, експеримент над Україною, коли невідомі іноземні громадяни призначають усі органи влади. Загадайте, будь ласка, що оголосив уряд України під тиском таких іноземних дорадників – що Україна буде ресурсним центром Європи. Ви запитали у народу України, чи погоджуються вони з такою стратегією? Я переконана, що ні, і ніколи не погодяться перетворити Україну на сировинний придаток будь-кого.

У мене запитання до вас. Як називається процес, коли всупереч Конституції органи влади в Україні призначаються нікому невідомими людьми? Це називається конституційним переворотом, а наслідки – це розвал, хаос в управлінні державою, знищення національних інтересів, руйнація науки, деіндустріалізація країни і ще знищення…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте Юлії Володимирівні ще 5 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі мої, я хочу насамперед, щоб ви просто замислилися. Найцікавіше, що в авангарді цих конституційних переворотів знаходяться так звані опозиційні партії, які своїми голосами практично роблять Україну безправною, незахищеною. В Україну збираються входити великі інвестиції, така собі глобальна олігархія. Нехай заходять, але перед тим Трудовим кодексом та новим, позавчора проголосованим, законом про безпеку працівників на роботі зачищаються люди, їхні права, захист і взагалі можливість жити в Україні. Усе це завдяки підтримці фальшивої опозиції. Коли ви за все це голосуєте, просто подумайте, що після цього Україна вже не буде суверенною державою, а її народ залишиться незахищеним. У народу України забрали все: землю, водойми, ліси, надра, захист, свободу.

Ми єдиний у світі народ, який не захищає свої персональні дані. Чому Європейський Союз прийняв спеціальні документи про захист персональних даних, а у нас не просто не прийняли такого закону, а, навпаки, кожним третім законом передбачено збір персональних даних для передачі на аутсорсинг, кудись у загальні світові простори, щоб управляти нашими персональними даними? Ви здаєте Україну, наш народ і наше майбутнє, тому не розповідайте, що хочете незалежних органів влади, коли голосуєте за іноземні дорадчі та іноземні наглядові ради. Це здача України глобальній олігархії, яка не має відношення ні до Сполучених Штатів Америки, ні до Європейського Союзу, ні до будь-якої іншої країни. Це здача національних інтересів країни глобальним олігархічним структурам. Усі, хто це підтримує, є спільниками і руйнаторами України.

Ви кажете, що люди не можуть лікуватися, вчителі та науковці отримують менше за штучних силовиків у так званих антикорупційних органах у країні, де найбільша корупція в світі, а не лише в Європі. Наші науковці, вчителі, медики отримують щонайменше сьому частину заробітної плати репресивної машини, яка побудована вами і яка не бореться з корупцією.

Можливо, ви ще помітили, що ми єдина в світі країна, яка не має обов'язкового медичного страхування. Чому? Чому на нас ставлять ці експерименти? Тому що попередня влада дала таку можливість, запустивши пані Супрун, яка повністю знищила систему охорони здоров'я. Сьогодні її продовжують добивати. Поверніться до обов'язкового медичного страхування, як в усіх нормальних цивілізованих країнах світу, не проводьте експериментів над українцями. Досить. Наша команда буде піднімати людей і давати їм трішки знань про те, що робить влада і фальшива опозиція, як здається Україна.

Про всяк випадок скажу щодо цього законопроєкту, який ви збираєтеся приймати. Ним повністю руйнується децентралізована конкурентна розгалужена система оцінки майна, землі, власності та створюється єдиний монопольний орган – так звана саморегулівна організація оцінювачів з обов'язковим членством. Створюється ще один монстр, який нав'язуватиме країні оцінку землі, оцінку втрат людей під час війни. Буде повністю знищено інститут оцінювачів і ця професія, а також інститут спеціальних експертів для судових засідань. Ви знову руйнуєте, а натомість будуєте «монополькі», на яких збираєтеся заробляти.

Безумовно, ми будемо голосувати проти цього законопроєкту. Просто шкода, що управління країною в руїнах, у хаосі, повному розвалі, самоврядування добивається, профспілки знищуються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тимошенко, 1 хвилина.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я думаю, що сьогодні всім притомним депутатам треба на це звернути увагу і почати протистояти цьому, боротися разом з українцями, які не знають, що робиться в парламенті, уряді та у Президента за лаштунками війни. Давайте врятуємо залишки можливості жити для України.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Наступна – фракція «Європейська солідарність».

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка, 3 хвилини.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці! Про всяк випадок нагадаю, що, в принципі, триває дискусія щодо законопроєкту про оцінку майна. Правлячій більшості, яка щороку голосує за бюджет, до речі, обкрадаючи Київ на 8 мільярдів гривень, і за це проголосували всі мажоритарники від Києва, які представляють правлячу партію, насправді начхати на місцеве самоврядування, на свої округи. Головне – взяти участь у цьому батлі між Зеленським і місцевим самоврядуванням.

Зеленський не виконує обов'язків Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, не займається протиповітряною обороною, реальним планом миру, який парламент хотів би почути від переговорної групи, яка два

роки їздить туди-сюди. Хочеться почути і побачити якийсь результат. Проте вони стають у цей батл проти місцевого самоврядування. Усі ці сім років, коли правляча партія має всі владні повноваження, вони закладають у бюджет кошти від державної приватизації. Усі ці роки не виконується пункт бюджету про доходи від приватизації державних об'єктів. Тепер вони ще й у проєкт Закону «Про оцінку майна» закладають корупційні схеми щодо сумнівних продажів, коли реальна вартість абсолютно не співпадатиме з тією, за якою будуть продані найсолодші залишки державного майна, які ще ворушаться. Кому? У свої руки. Насправді весь бізнес на сьогодні належить Міндічу і компанії.

Знаєте, нам тут дуже пафосно розповідають про втрату суверенітету держави. Я думаю, держава хотіла б, щоб ми були незалежними від корупції, від того кумівства, яке за нинішньої «зеленої» влади квітне таким цвітом, якого за «регіонів» не було, щоб ми, справді, рухалися до Європейського Союзу, який передбачає добровільну передачу частини суверенітету, аби бути частиною цивілізованого світу. За це ми маємо боротися.

Переходимо до ключового в цьому залі. Колеги, насправді немає голосів за такі законопроєкти, щоб і «слуги» проголосували. Водночас у цій фракції є такі дивні люди, як, наприклад, Куницький. У нас запитання до керівника партії «Слуга народу» пана Корнієнка: де Куницький? У нас запитання до голови фракції «Слуга народу» пана Арахамії: де Куницький? За останні дні було стільки уваги до членів фракції «Європейська солідарність», а в нас одне питання: де Куницький? Чому два роки ви не виключаєте його з вашої фракції? Вам не соромно? Де Куницький? Правильно, він виїхав і два роки перебуває в іншій країні.

У нас інше питання: де народний депутат Дмитрук?.. *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина, 5 хвилин.

ФЕДИНА С.Р. Так цікаво чути деякі моменти під час дискусії щодо законопроєкту про оцінку майна, що аж мушу зробити кілька зауваг.

Перше. Як розповіла нам пані професійна опозиціонерка, виявляється, фракція «Європейська солідарність» винна у всіх гріхах людства і в тому, що в парламенті щось не таке приймається. Нагадаю, що в нас є монобільшість, чи то пак мономеншість, яка не здатна приймати самостійно рішення, але точно не від 25 голосів фракції «Європейська солідарність» залежить, що і як відбувається в цьому сесійному залі, особливо коли наголосовуються різноманітні бздури. Я думаю, що пані професійний політик це точно знає.

Друге. Ви знаєте, дуже цікаво чути звинувачення у торгівлі суверенітетом від людини, яка в лютому 2014 року, на початку московської агресії в Україні закликала, щоб жоден танк не вийшов зі своїх ангарів, щоб, не дай Боже, не провокувати путіна. Якби, не дай Боже, в той момент хтось дослухався до цих слів, то Україна взагалі не здатна була б себе захистити і України, напевно, взагалі не існувало б як незалежної держави. Добре, що наші військові,

добровольці тоді цю дурню не слухали, а пішли захищати Україну, тому сьогодні ми є, зокрема в цьому парламенті.

Тут ще один дуже хамовитий пан намагається мене перекричати, але хочу наголосити на третьому дуже важливому моменті. Ми давно вимагаємо, щоб законопроєкти щодо наших зобов'язань перед західними партнерами напрацьовувалися у професійних групах. Сьогодні розмірковують, як ми сміємо щось вимагати чи погоджуватися на участь західних експертів. Вибачте, Україна на сьогодні серед усіх європейських країн чи не найбільш залежна від іноземних грошей, які потрібні, щоб держава вистояла, наші сили оборони боролися, в людей був шанс елементарно вижити.

І ще один момент у цьому контексті. Ми бачимо, наскільки страшні корупційні оборудки відбуваються, якщо повністю все замкнуто на ближньому колі чинної влади. Чого варті «династії», «карфагени», «форест гампи» і купа інших скандалів, які, по суті, ставлять під загрозу наше партнерство з основними фінансистами.

Повертаючись до даного законопроєкту, бо варто спрямувати дискусію також і в професійне русло, хочу наголосити на тому, що я внесла до нього 191 поправку щодо дуже важливих, критичних технічних питань. Як ви думаєте, скільки поправок було враховано? Традиційно, якщо поправки вносить опозиція, врахування на нульовому рівні.

Питань дуже багато. Наприклад, хто відповідатиме за заниження вартості державного майна? Ми ж бачимо, як багато скандалів через оцінку державного майна за ціною, реально нижчою за ринкову. Потім порушуються судові справи через заниження вартості майна. Хто нестиме відповідальність, якщо держава зазнає збитків? Лише оцінювач, який підписав звіт? А що ж тоді із замовником оцінки? Що з посадовцем, який затвердив відповідне рішення? Що з керівником державного органу? По суті, виходить, що за помилку в документах відповідатиме оцінювач, а за втрату державою мільярдів відповідальних знову не знайдеться?

Наприклад, маємо ситуацію з виробником «Моршинської». У січні 2026 року компанія публічно заявила про суттєву розбіжність в оцінці двох компаній групи, а різниця розбіжності становить, на хвилиночку, 3 мільярди гривень. Чи були надані оцінювачу всі документи? Чи перевіряли методику оцінки? Хто відповідає за достовірність даних? Чи існує достатньо ефективний механізм незалежного перегляду оцінки? Хто контролюватиме тих, хто контролює оцінювачів? Наприклад, згадаємо нещодавній скандал навколо Фонду державного майна. Хочеться отримати дуже чіткі відповіді на цілий перелік запитань.

Щодо якості підготовки законопроєкту. Якби ми напрацьовували законопроєкти в нормальних групах за участю депутатів від усіх фракцій та груп, за участю іноземних партнерів і відповідальних осіб, напевно, якісніші проєкти вносилися б у зал. А так залишається, перепрошую, зелене лайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка, 5 хвилин. Ви готові?

Наступні – Скороход, Безугла, Крейденко, Разумков і Заремський.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, поки ми обговорюємо оцінку майна, ще щось, ми не вирішуємо ключових питань. Одне з таких – безумовно, безлад на вулицях і свавілля, яке чинить ТЦК, щоденна «бусифікація». Сьогодні в Одесі винесено вирок суду: іменем України дев'ять військовослужбовців ТЦК засуджені за незаконне викрадення, катування людей, погрози сексуальним насильством. Я не знаю, який ще жах може зробити держава зі своїм громадянином. Вирок іменем України дев'ятьом, позбавлення волі до семи років, тому що це жах. Цей жах відбувається на наших вулицях.

Це вирок іменем України не лише цим дев'ятьом, це вирок усій системі. Щохвилини відбуваються «бусифікації», продовжується порушення прав людини, чиниться свавілля, порушуються закони. Це відбувається прямо зараз, а ми не реагуємо і нічого не змінюємо. Ми не приймаємо рішень, які мали б це зупинити, не розформовуємо систему, не переводимо рекрутинг на добровільні рейки, не визначаємо термінів служби для військовослужбовців, не розв'язуємо проблему грошового забезпечення, не запускаємо програм соціальної підтримки військовослужбовців.

Ми досі ледве займаємося рекрутингом іноземців, який можна було посилити багаторазово. Я особисто привіз в Україну більше тисячі іноземців, які воюють у Збройних Силах України, захищаючи нашу державу. Їх може бути десятки тисяч, але ми нічого для цього не робимо. Натомість продовжується безлад, свавілля, процвітає корупція, і це бачать усі.

Щодня в рамках роботи тимчасової слідчої комісії Верховної Ради ми показуємо, як можна ефективно працювати. Я хочу подякувати всім, бо кожен день ми розв'язуємо проблеми людей, іноді одного, іноді десятків. Сумарно це вже сотні вирішених справ, сотні кримінальних справ, порушених проти тих, хто ґвалтує, б'є, іноді навіть вбиває співгромадян. Але ця дуже важлива робота не замінить системних змін, які треба здійснювати тут, у сесійному залі, кардинально змінюючи систему мобілізації, щоб вона давала реальні результати війську. Те, що відбувається зараз, жодних результатів війську не дає.

Я наведу вам приклади з останнього виїзного засідання нашої тимчасової слідчої комісії в місті Тернополі. Ми бачили випадки, як людину, наприклад, з діагнозом «епілепсія» повторно забирає ТЦК і направляє на ВЛК. Уявіть собі, ми, комісія у складі народних депутатів, дивимося і не можемо повірити своїм очам. Перший висновок ВЛК за 2022 рік – діагноз: «епілепсія», непридатний. Другий – за 2026 рік, коли людину знову схопили, відправили на ВЛК, яка поставила один діагноз: «остеохондроз». Усе, більше нічого немає, людина здорова, повністю придатна, щоб відправляти в ДШВ. Відправляють у ДШВ, приїжджає лікар частини, бачить, що в людини епілептичні напади, відправляє її в лікарню, де ставлять діагноз «епілепсія». Це що за знущання? Чим це

допомогло нашому війську? Що цей воїн може дати? Цей воїн є тільки головним болем для командира. Тепер держава лікує цю людину, возить її туди-сюди. Людина не може жити нормальним життям, все, що з нею відбувається, суттєво погіршує її стан здоров'я. Людина, яка нещодавно працювала, сплачувала податки, тепер перебуває на межі життя і смерті.

Таке відбувається щодня в усіх містах України. Ми маємо негайно це припинити, розпустити цю ганебну систему ТЦК і зупинити «бусифікацію», доки не стало пізно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка, 5 хвилин. Наступні – Скороход, Крейденко, Безугла, Заремський.

РАЗУМКОВ Д.О. У мене запитання до колег з монобільшості, з партії «Слуга народу». Скажіть, будь ласка, це загальна державна політика, яку підтримує монобільшість, фракція «Слуга народу», щодо мобілізації жінок? Учора представник вашої фракції, виступаючи в телемарафоні «Єдині новини», на «каналі геббельс-пропаганди», розповідав, що всіх після школи треба мобілізовувати, всі мають служити. Член вашої фракції. Після цього ви мені будете розповідати, що у вас на порядку денному не стоїть питання про мобілізацію жінок, що це маячня, це опозиція розповідає якісь байки, що немає геніальних думок колишньої представниці Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, а нині члена Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва? І хлопців, і жінок, і всіх з 18 років. Я правильно розумію?

Просто ви сьогодні боїтеся сказати про це людям. Тоді вийдіть і скажіть, що все-таки вирішили мобілізовувати всіх, а Верховна Рада, швидше за все, поїде кудись за кордон, тому що шансів працювати в цьому залі більше ні у вас, ні в кого не буде – повиносять. Історій про те, що всі, хто виступає проти влади, це рука москви, вони підтримують путіна, не буде. Сюди прийдуть матері і військові, які, до речі, воюють заради того, щоб їхні діти, сини і доньки, у 16, 17, 18 років не були мобілізовані і не стали поруч з ними в окопах. Це правда. Вони віддають своє здоров'я і життя, захищаючи Батьківщину, а ми займаємося незрозуміло чим.

Я прошу поставити сьогодні на голосування пропозицію продовжувати роботу під час жовтого рівня повітряної тривоги. Прошу всіх подивитися результати голосування, хто за це проголосує. Чому в державі мають працювати заводи, торговельні центри, магазини, підприємства, лікарні, а Верховна Рада не працює. Ми що особливі? Нас навіть недоторканності позбавили. Ви хочете, щоб взагалі Верховну Раду сприймали як сміття? Я вас вітаю, ви досягли цього результату, так воно і є. Нас у суспільстві, справді, сприймають як сміття, і такими голосуваннями ви це підтримуєте. Потім не кажіть, що Разумков щось не те сказав, щось образливе. Я вам просто кажу те, що говорять люди. Я впевнений,

що частина парламентаріїв, які ходять по вулиці, чують те саме. Я розумію, що це не подобається, але, на жаль, це правда.

Рухаємося далі. Уряд недосидів, недослухав, не мав часу, пішов. У мене запитання: хто в цьому залі підтримує геніальні ідеї уряду про зміну режиму бронювання? Для оборонної галузі не потрібне 100-відсоткове бронювання! Справді, взагалі їх порозганяйте, хай не виробляють дрони. На початку повномасштабного вторгнення давайте воювати людьми. Коні їм, шаблі і вперед на танках! Ну, по-будьоннівськи. Ми ж будуємо Радянський Союз! Давайте з усіх познімаємо бронь і повідправляємо туди. Давайте познімаємо з аграріїв, учителів, медиків, і всіх – на фронт. Тільки щось Офіс Президента не хоче із себе знімати бронь, Кабмін, усі інші державні інституції не хочуть знімати з себе бронь. Наглядові ради також, ми ж без них ніяк не проживемо – 300, 500, 700 тисяч гривень на місяць – бронювання пожиттєве! Ні чорта не роблять, виходять в ефір на 10 хвилин у місяць, ну, вибачте, на годину, а потім розбігаються. Їм же треба бронювання! Хіба з окопу не можна так забронюватися і зарплату не отримувати?

У мене наступне запитання. Це який має бути цинізм у державі, якщо пропонують мобілізовувати батьків дітей-інвалідів? У якого ідіота такі думки виникли? Нехай подивляться, в яких умовах живуть сьогодні ці батьки. Фізично, не морально. З такою дитиною не кожна жінка зможе впоратися фізично. Хто із цим стикався, тому язик не повернеться сказати: давайте їх відправимо на фронт.

Я чекаю на наступну ідіотську ідею влади, наприклад, мобілізовувати людей з інвалідністю, дітей з інвалідністю. Це як у фашистів було – або в гетто відправляйте, або в концентраційні табори. Те, що ви робите, дуже близьке до ідеології фашистської Німеччини, нацистського та інших авторитарних режимів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна – Скороход. Будь ласка, Анно Костянтинівно, 4 хвилини.

Готується Володимир Крейденко, потім – Мар’яна Володимирівна Безугла, прохання її розшукати, Заремський і Юлія Володимирівна Тимошенко.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги! Оцінка майна – це, звичайно, дуже важливо, але чи це питання сьогодні хвилює українця? Із самого ранку мені скидають жахливі відео про беззаконність і свавілля ТЦК. Тецекашник штовхнув літню жінку, у неї зламана нога, рука, струс мозку. Жодної відповідальності, з боку ТЦК, звичайно, жінка – в лікарні. До речі, ТЦК навіть не викликало їй швидку. Голого чоловіка посеред вулиці запхали в бус – жодної відповідальності. Мобілізували людину з психічними захворюваннями – жодної відповідальності. Скільки це буде продовжуватися?

Далі. Чергова жахлива ніч. Я думаю, що сьогодні нормально не спали всі. Відсутня вода, електроенергія. Виходить місцева влада і каже: влада винна, а влада каже: винне місцеве самоврядування. Рішень – нуль. Немає води, світла.

Про що ми говоримо? Немає ракет ППО, за це можемо подякувати нашому великому таланту сваритися з усіма сусідами незалежно від того, підтримують вони нас чи ні.

Якщо подивитися глобально, що ми маємо на сьогодні? У нас розбита інфраструктура, щодня жертви серед цивільних, я мовчу про військових, ми маємо знищену промисловість, бізнес. Міністр Марченко сказав: 70 мільярдів – недобір у бюджет у зв'язку з несплатою податків через знищену промисловість. Колеги, якщо ми говоримо про велику промисловість, я вам елементарні речі скажу: банку неможливо купити, бо єдиний завод скловиробів розбитий. Не можна банку купити! До чого ми йдемо?

Повна відсутність нормального навчання у дітей. До речі, щодо підготовки до навчання. У Харкові є підземні школи, в Києві – жодної. Я – мама, у моєї дитини навчання – нуль. Думаю, колеги зі мною погодяться.

Що ми маємо? Втрати аграріїв, неможливість вивезти зерно, свою продукцію, недобір валютної виручки. Нічого не відбувається, крім прямого шляху в нікуди. Війну треба закінчувати, ми це маємо зрозуміти. Можливо, для когось це великий бізнес, але давайте поглянемо глобально. Якщо війну не закінчити, нас чекає хаос і розруха, нічого іншого. Ми так не збережемо націю, українську державність.

Для того, щоб усе це скінчилося, нам потрібні мирні переговори, потрібен мир. Звичайно, за далекобійні удари можна поаплодувати нашим хлопцям, але вони глобально не впливають на процеси. Нам потрібен перемовний процес, у якому парламент має брати участь. Мені соромно бачити 107 голосів за те, щоб почути умови, які висуваємо ми та рф. Така бездіяльність Верховної Ради ні до чого доброго не призведе.

Ми можемо малювати гарні плани, як це вже зробив Володимир Зеленський, їх просто треба підтримати. Ми можемо їх завертати в куби, трикутники, овали, еліпси, у що завгодно, але нам потрібен перемовний процес, який треба розблокувати. Представники парламенту мають бути у складі перемовної групи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крейденко. Будь ласка, 5 хвилин.

КРЕЙДЕНКО В.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановний головуючий! Шановні колеги! Насамперед хочу повернутися до обговорення проєкту Закону «Про оцінку майна» (№ 13435). Я вніс 220 поправок, спрямованих на забезпечення прозорості оцінювання, захисту прав громадян, незалежність оцінювачів та відповідність міжнародним стандартам. На жаль, головний комітет відхилив 196 поправок, врахувавши лише 17 із них повністю, дві – частково, п'ять – редакційно. Хочу пояснити, чому треба було врахувати мої пропозиції в повному обсязі.

Перше, це оцінка збитків, завданих російською федерацією. Своїми поправками я пропоную змінити загальне поняття «воєнний конфлікт» на юридично конкретне формулювання «збройна агресія Російської Федерації проти України». Це не просто питання термінології. Від юридичної визначеності залежить можливість належного документування збитків, виконання результатів оцінки в судах і міжнародної компенсації, їх механізми.

Друге. Захист державного і комунального майна. Насамперед законопроєкт фактично прирівнює ціну, сформовану на електронному аукціоні, до ринкової вартості майна, але ми маємо зрозуміти, що ціна на аукціоні не завжди відображає реальну ринкову вартість, особливо коли конкуренція обмежена або учасники не мали достатньої інформації, щоб взяти участь у торгах.

Третє. Моїми поправками передбачено необхідність врахування реальних умов торгів, щоб забезпечити визначення необґрунтованості вартості майна і прозорість автоматичної оцінки. Ми запроваджуємо механізми стандартизованої та масової оцінки, але водночас не гарантуємо достовірність даних, перевірку розрахункових моделей і право громадян на оскарження результату оцінки. Люди не лише повинні отримувати обґрунтовану вартість свого майна з комп'ютера, а й мати можливість оскаржувати цю оцінку відповідно до визначеної процедури.

Четверте. Незалежність оцінювачів та захист їхніх професійних прав. Моїми поправками встановлюються чіткі процедури контролю, дисциплінарної відповідальності та оскарження рішень. Принципово важливо, щоб оцінювач не міг бути свавільно позбавлений права на професію, а фінансові та організаційні механізми професійного самоврядування не перетворилися на інструмент тиску.

П'яте. Незалежне запровадження реформ. Я запропонував гарантії збереження чинних кваліфікацій, захисту персональних даних у реєстрах і безперервність професійної діяльності під час переходу до нової системи. Окремо хочу наголосити, що законопроєкт містить також зміни до правил державної реєстрації юридичних осіб, які безпосередньо не стосуються оцінки майна. Я пропоную вилучити ці положення, щоб не створювати додаткових адміністративних бар'єрів для бізнесу.

Шановні колеги, мої поправки – це не спроба зупинити реформу, це пропозиції щодо зміни якісного законодавчого забезпечення саме оцінки майна. Ми повинні прийняти закон, який захищатиме права власників майна, забезпечуватиме професійну незалежну оцінку і встановлюватиме зрозумілі правила для держави та бізнесу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мар'яна Володимирівна Безугла. Будь ласка, 5 хвилин.

Наступні – Сергій Власенко, Заремський, і будемо голосувати. Запросіть депутатів до залу, будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В. Панове, я звертаю вашу увагу на те, що було дуже багато важливих і менш важливих виступів, не оцінюватиму їх. Більшість були не щодо законопроєкту. Це наслідок організації роботи парламенту. Ми фактично змушені обмінювати розгляд своїх поправок на право виступу за темою, яка нам болить. Це треба змінювати, тому що неможливо продовжувати функціонувати, коли ризиків і викликів стає все більше. Звісно, я теж змушена використати цю можливість для того, щоб фактично зачитати, так, зачитати, опубліковану мною позицію про те, що відбувається у наших відносинах зі Сполученими Штатами Америки, і чому ми не маємо вестися на будь-які провокації найближчі 20 днів.

Трамп перед виборами буде примушувати нас до капітуляції. Не здивуюсь, якщо замість того, щоб надати нам дані розвідки про російські удари, він почне надавати дані розвідки росіянам. Він не збирався і не буде послаблювати росію та змушувати її припинити війну. Він уже багато разів допоміг росії, навіть кілька разів її рятував. Вихід, який він хибно вбачає, – спробувати натиснути на жертву так, щоб вона здалася, і це можна було назвати миром хоча б на кілька днів, поки в США відбуватимуться вибори. І нехай хоч уся Україна перетвориться на Бучу 2022 року, все одно ООН не функціонує, а Міжнародний кримінальний суд нинішня американська влада сама хоче знищити.

Нагадую: через 20 днів на проміжних виборах американці обиратимуть усі місця в Палаті представників США, приблизно третину Сенату, губернаторів у 36 штатах та інших місцевих посадовців. Попри такі плани чинного Президента США та його оточення ситуація веде до фіаско нинішньої команди. Американський народ має всі шанси вибороти повернення до своїх цінностей хоча б частково, щоб не перетворитися остаточно на державу з дуже плачевними перспективами, з елементами фашизму.

Я це публікувала і хочу зафіксувати фактично і в аналог парламенту. Ці 20 днів ми будемо в заручниках, нам буде максимально важко. Обмеження допомоги, допомога агресору, тиск і зрада багато разів – це на нас чекає протягом 20 днів. Зрадники всередині будуть говорити про мир і рожевих поні, а зрадники зовні – розхитувати залишки світового порядку, аби врятувати групу, що захопила владу у ще недавно наймогутнішій державі світу. Ми переживемо і витримаємо цю змову, вони – ні. Я прошу триматися і не піддаватися ні на які провокації.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Завершальний виступ. Будь ласка, 5 хвилин. Потім – Заремський, і будемо голосувати.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуючий. Ви знаєте, під час дискусії щодо абсолютно ідеологічного проєкту Закону «Про оцінку майна» ми розпочали іншу ідеологічну дискусію – про справжню і фальшиву опозицію. Фальшива опозиція каже нам, що ми повинні віддати управління українською державою не громадянам України, не нашим воїнам, які гинуть на фронті,

а якимсь абсолютно невідомим, незрозумілим, невідомо ким призначеним іноземним експертам. Ну, що я можу сказати на це фальшивій опозиції? Можу сказати одне: жму руку, обіймаю. Добре, що не цілую, просто жму руку, обіймаю *(Оплески)*.

Говорячи про справжніх опозиціонерів, я можу сказати, що у 2012 році путін з Януковичем кидали їх у в'язниці, а фальшиві опозиціонери йшли в уряд Януковича працювати міністрами, видавати ліцензії Курченку на грабіж українських багатств, допомагати Януковичу закликати російські війська прийти в Україну. Оце ідеологічна дискусія про справжніх і фальшивих опозиціонерів. Той, хто має свою позицію, завжди її обстоює і висвітлює. Той, хто позиції не має, спочатку говорить з трибуни про суверенітет, а потім голосує за те, щоб українці, українські воїни не мали можливості формувати українські органи влади. Невігласам із фальшивої опозиції я скажу, що суверенітет – це можливість держави (увага!) самостійно вирішувати питання внутрішньої та зовнішньої політики. Самостійно!

Так, на сьогодні ми залежні від коштів Європейського Союзу. Немає жодних питань. Але якщо вони наші друзі, то повинні підтримати Збройні Сили України, які сьогодні боронять кордони від російської навали. Боронять не лише територію України – боронять територію всієї Європи. Натомість нам розповідають якісь казки, створюють умови для того, щоб Україна перестала бути суверенною державою.

До речі, коли нам кажуть, що вступаючи в ЄС, ми втрачаємо частину суверенітету, це правда, але держави добровільно віддають суверенітет лише щодо кількох питань. Це стосується не питання формування власних державних органів, а питання національної безпеки і оборони та певних питань, пов'язаних з формуванням загальної політики. Тому не треба маніпуляцій. У жодній країні Європейського Союзу іноземці не обирають державні органи влади, не призначають суддів, наглядові ради і не керують частиною державної економіки. Це все роблять громадяни держав. По-іншому жодна держава світу не працює.

І коли нам кажуть, що треба вступати в Європейський Союз… Так, треба, але, на жаль, таких умов вступу, які нам запропоновані, немає навіть у Албанії. Нам треба проводити переговори щодо вступу до Європейського Союзу, захищаючи насамперед українські національні інтереси, як це робила Польща, Румунія, інші країни, які вступали в Європейський Союз так само, як зараз вступаємо ми. Так, це наша засаднича позиція – вступ до Європейського Союзу. Ми повинні жити в європейській країні, це наш вектор розвитку, іншого ми не бачимо. Ми не про «жму руку, обнімаю», ми абсолютно про інше – про європейський вектор, про демократичний розвиток.

Саме тому я повторюю: дискусія про справжню і фальшиву опозицію є такою самою ідеологічною дискусією, як про оцінку майна, про те, чи будемо ми мати реальну оцінку майна під час війни, чи це все знову будуть фальшивки, маніпуляції щодо майна, яке направлятиметься на приватизацію.

Колеги, ми цей законопроєкт підтримувати не будемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заремський. Будь ласка, Максиме Валентиновичу, 1 хвилина.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановна президіє! Шановні колеги! Після промови однієї публічної особи виступи набули різноманітного характеру. Давайте повернемося до законопроєкту № 13435 і продовжимо працювати по суті порядку денного, оскільки законопроєкт має важливе значення для впровадження міжнародних стандартів оцінки майна, виконання міжнародних зобов'язань України та підвищення довіри до ринку оціночних послуг.

Моїми поправками пропонується чітко визначити, що юридична особа повинна забезпечити професійну оціночну діяльність і мати у своєму складі щонайменше одного оцінювача. Це необхідно, щоб не допустити формального надання оціночних послуг, зловживань та маніпуляцій. У мене також буде прохання, щоб представник комітету був на трибуні, а промовці виступали з місць.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще поправки для врахування? Чи є для підтвердження?

Для підтвердження – фракція «Європейська солідарність». І Мотовиловець щось пропонував.

Від фракції «Європейська солідарність» хто виступатиме? Сюмар?

Сюмар, 3 хвилини.

СЮМАР В.П., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Колеги, дуже цікаво, що ми під час розгляду такого законопроєкту вирішили влаштувати ідеологічні дискусії. Знаєте, я абсолютно поділяю думку колег, які після сьогоднішньої страшної ночі мали тут зовсім інші запитання.

Скажіть, будь ласка, а що в нас взагалі відбувається з антибалістикою? Сьогодні по енергооб'єктах Києва прилетіла рекордна кількість балістичних ракет. Люди хочуть знати, що в нас із захистом. Ми можемо викликати Кличка, але не можемо викликати міністра енергетики Шмигаля.

Ми хочемо почути відповідь на питання: а що в нас із розвідданими? Чому ми не можемо попередити українців про те, що буде летіти балістика? У нас люди гинуть щодня. Цьому парламенту байдуже, ми тут шоу готові влаштовувати. У нас *Starlink* пригальмували на фронті, наші військові не можуть здійснювати військових операцій. Це тому, що завдяки деякій дипломатії до такого доведена ситуація з партнерами.

Ми прийшли сьогодні в цей зал прийняти закони, яких від нас вимагають європейські партнери, це правда. Чому? Та тому що ми сьогодні абсолютно залежні від наших європейських партнерів у плані фінансування війни. Ми загинемо без цих грошей. Замість цього ми тут влаштовуємо шоу, коли одна опозиційна фракція вирішила позмагатися і поставити питання не владі, яка за все відповідає останні вісім років, а іншій опозиційній фракції. Колеги, це в нас тепер називається істинною опозицією.

Слухайте, це погане шоу, воно погано пахне і головне – воно погано виглядає для людей. Люди призначили і вас, і нас, щоб ми рятувати їхні життя, щоб вони знали, чи їхні діти завтра підуть до школи, чи буде в них тепло, електрика і вода, а не все це, вибачте, болото.

Давайте вже нарешті голосувати за потрібні законопроєкти, які дозволять країні вижити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Вікторовичу, поправка на підтвердження. Олексію, займіть місце на трибуні, будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Я прошу поставити на голосування поправку 1157 для підтвердження у зв’язку з тим, що вона втратила свою актуальність. Прийнято постанову, яка повністю нівелює її дію в цьому законопроєкті. Я прошу кожного депутата підтримати цей законопроєкт. Його прийняття – вимога Світового банку. Дякую всім, що дочекалися голосування. Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олексію, 1 хвилина на відповідь.

МОВЧАН О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»)*. Абсолютно правильна пропозиція…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1257.

МОВЧАН О.В. Поправка 1157 стосується змін до законодавства про валюту. Ми провели консультації з Національним банком України і прийняли рішення, що ця поправка неактуальна в даному законопроєкті, тому давайте підтримаємо пропозицію Мотовиловця.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Андрія Мотовиловця підтвердити поправку 1257… 1157 чи 1257? Так, поправка 1157.

Зараз я подивлюся цю поправку. Вибачте, секунду. Комітет каже, що тепер немає логіки у прийнятті цієї поправки. Це поправка комітету, вона врахована.

Ставлю на голосування пропозицію Андрія Вікторовича Мотовиловця підтвердити поправку 1157. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Переходимо до голосування, Давиде Георгійовичу. Сигнальне? Колеги, давайте проведемо сигнальне голосування щодо законопроєкту № 13435. У Андрія Вікторовича є передчуття, тому давайте його або спростуємо, або підтвердимо.

Прошу провести сигнальне голосування щодо законопроєкту № 13435. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Проголосували: за – 243, проти – 2, утрималися – 27.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про оцінку майна» (№ 13435) у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято. Закон прийнято.

Шановні колеги, по-перше, прошу членів Погоджувальної ради підійти до мене.

По-друге, з процедури виступить Костюк. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С. Житомирщина. У мене реальне питання з процедури. Звертаються виборці, запитують, чому, коли я вношу якісь пропозиції на голосування, президія не ставить їх на голосуваннях. Треба роз'яснити, як працює процедура *ad hoc*. Наприклад, сьогодні всіма шанований колега Михайло Цимбалюк вніс пропозицію щодо законопроєкту № 13012, щоб дозволити ставити запитання до тих, кого ми запрошуємо виступати в парламенті. Я думаю, що ми могли б поставити цю пропозицію на голосування і підтримати, але її не поставили на голосування. Так само як і мою вчорашню пропозицію продовжували працювати в укритті під час тривоги.

Я думаю, що рішення однієї людини на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп, яка представляє монобільшість, не може бути важливішим за рішення більшості в парламенті. Роз'ясніть, будь ласка, як це працює, чи можна застосувати процедуру *ad hoc* і ставити на голосування проєкти постанов, законопроєкти на підтримку більшості парламенту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Дмитре. Ми оформимо для вас відповідне ґрунтовне роз'яснення, щоб воно було не в усній формі. Надішлемо його вам обов'язково.

Прошу Апарат Верховної Ради підготувати роз'яснення для шановного народного депутата Дмитра Костюка щодо того, як формується порядок денний, звідки там з'являються законопроєкти, і чому ми не ставимо пропозиції на голосування з голосу, зокрема щодо внесення змін до порядку денного, лише щодо зміни черговості розгляду питань.

Так само щодо укриття. На сьогодні вже зареєстровано проєкт постанови, схвалений регламентним комітетом. Я особисто брав участь у розгляді, відбулася дуже фахова дискусія. Тепер це теж проєкт з реєстраційним номером, тому на нього поширюється процедура внесення питань до порядку денного. Так само, як і щодо жовтого рівня повітряної тривоги. З учорашнього дня це вже проєкт постанови, пан Юрченко пропонував зареєструвати його. Давайте все вивчати і приймати правильні регламенті рішення.

Дякую.

Колеги, не розходьтеся, будь ласка, зараз будуть новини з Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп.

Колеги, займіть свої місця. Нам треба проголосувати пропозицію дозволити комітетам проводити свої засідання під час пленарного засідання. Ми зараз будемо розглядати поправки до законопроєкту № 16051-1 про посилки. Будуть поправки для врахування та підтвердження, крім однієї, щодо якої є домовленість Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп, що результативне голосування відбудеться завтра. У вас є можливість піти на засідання комітетів, але для цього нам треба дати дозвіл на їх проведення. Я сформую з голосу пропозицію, прошу її потім оформити.

Ставлю на голосування пропозицію надати дозвіл на проведення засідання комітетів під час сьогоднішнього продовження нашого пленарного засідання. Усіх комітетів, які захочуть зібратися. Усіх за списком комітетів Верховної Ради. Так можна? Можна. Супер. Потрібно 150 чи 226 голосів? 150. Давайте про всяк випадок 226 голосів, щоб було менше питань.

Ставлю на голосування пропозицію дозволити проводити засідання комітетів під час продовження пленарного засідання. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Дякую. Нагадую, була вимога – 150 голосів.

Колеги, переходимо до розгляду проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях» (№ 16051-1). Запрошую Данила Олександровича, всіх колег, які хочуть виступити.

Скороход Анна Костянтинівна, 4 хвилини.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, як корову не дої, більше молока вона давати не буде. Ми прекрасно знаємо: якщо ми хочемо підтримати своїх людей і бізнес, то збільшення податків або накладення додаткових зборів до позитиву не приведе.

Я хочу порушити інше дуже важливе на сьогодні питання, а саме хаос і безлад, що відбувається у морській галузі. Знищується Дунайське пароплавство, відбувається повна гра для заробітку сусідніх країн. Знищуються наші судна, топляться баржі – робиться все, щоб Дунай не працював в інтересах України. Відбуваються побори з моряків за дипломи й паспорти, знищується професійний колектив Чорноморського порту, з якого просто в тупу виводяться кошти. Ми бачимо, що збирають побори за проходження суден поза чергами. Відбуваються шалені розтрати в адміністрації судноплавства на зарубіжні мандрівки, неіснуючі реєстри. Можна дуже довго продовжувати. Мені щодня надсилають настільки величезну кількість звернень та інформації, що я просто фізично не встигаю її обробляти.

Що ми маємо? Майже за два місяці, якщо не більше, від приходу нового міністра Миколи Калашника ми не маємо профільного заступника. Я покладала на нього дуже велику надію. Більше того, на сьогодні я направила понад десять депутатських звернень щодо ситуації в морській галузі. Я не отримала жодної відповіді чи управлінського рішення, щоб розв’язати цю проблему. Немає взагалі жодного вирішення проблемного питання, яке порушується.

Від цієї галузі залежить наша логістика, залежить, чи буде вивезено зерно, той шалений урожай, який ми маємо на сьогодні. Від цієї логістики залежить, чи буде взагалі нормально функціонувати українська економіка, український бізнес і українська промисловість. Жодних рішень. Жодного вирішення жодних питань.

Зважаючи на повну неспроможність управляти галуззю, відсутність нормальної робочої комунікації, я змушена говорити про це публічно. Більше того, я вважаю, що змушена буду у п’ятницю опублікувати все те, що мені надають щодня моряки і безпосередньо професійні працівники цієї галузі, адже мовчати – це ще більший злочин. Це означає бути учасником цього злочину, а я до нього не хочу мати жодного стосунку.

Я закликаю профільного міністра почати працювати, обрати собі профільного заступника, взяти на роботу нормальних людей і почати

вирішувати питання в нормальній комунікації, бо інакше це шлях в нікуди, інакше ми просто втратимо одну з ключових галузей України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Разумков Дмитро Олександрович. Підготуватися Железняку. Давайте поки виступить Іванна Орестівна. Андрій Вікторович проведе перемовини.

Климпуш-Цинцадзе, 3 хвилини.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Дякую, колеги. Звичайно, обговорення цього законопроєкту вчергове в порожній залі, справді, не додає можливостей ставити на голосування поправки для врахування, щоб удосконалити цей законопроєкт. Я хочу сказати кілька речей про те, для чого ми приймаємо такі закони, які мають одночасно сприяти зміні, трансформації України, допомагати нам євроінтегруватися і отримати додаткові кошти від Європейського Союзу.

Ми бачимо секторальні законопроєкти, які нас примушують голосувати в різні способи без додаткових, реально конструктивних обговорень і доопрацювань. Водночас ми не бачимо жодного (підкреслюю: жодного) законопроєкту, який є критичним для того, щоб ми могли просуватися євроінтеграційним шляхом. Так, учора відкрили другий і третій кластери. Всі дуже щасливі, але треба добиватися, щоб відкрили четвертий і п’ятий кластери без додаткових умов.

Якщо ми знову будемо знімати з розгляду законопроєкт про Антикорупційну стратегію, як зробила це монобільшість, вчергове виключивши його з порядку денного, якщо не побачимо від уряду законопроєктів про оновлення Державного бюро розслідувань, про відновлення конкурсів на призначення прокурорів, про зміну умов і правил відбору Генерального прокурора, якщо Верховна Рада не ухвалить нарешті рішення щодо створення комісії про відбір суддів Конституційного Суду, ми не зможемо розраховувати, що будемо просуватися за всіма іншими секторальними критеріями, бо це дає аргументи скептикам стосовно України в Європейському Союзі. Це змушує запровадити нові, жорсткіші умови для нашого подальшого просування і для отримання кожного так критично потрібного нам євро, без чого на сьогодні ми не зможемо вистояти.

Я хочу скористатися можливістю закликати уряд виконати нарешті свою роботу – внести на розгляд ці законопроєкти. Уряд обіцяв зробити це то до 1 жовтня, то до 15 жовтня. Ось уже 14 жовтня, а нічого не внесено. І почати працювати з парламентом у конструктивному діалозі, з усіма фракціями, комітетами, різними політсилами, щоб ми могли розраховувати на реальні, результативні трансформації, а не лише на голосування.

Я розумію, що звертаюся зараз приблизно до 20 колег у залі, але звернуся до українців. Разом з вашими вимогами до центральної влади нам все-таки вдалося отримати реальний реформаторський порядок денний, що стосується кластеру «Основи», а саме – верховенства права, а саме – балансу влад, а саме – поваги до прав і свобод людини, а саме – про антикорупцію від уряду, Президента і тих, хто продовжує називати себе монобільшістю, не маючи 226 голосів для прийняття будь-якого рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

Наступний – Железняк, потім – Гончаренко, потім – знову Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність», далі – Георгій Мазурашу та інші.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги! Сьогодні поприлітало по об'єктах критичної інфраструктури Київщини, Харківщини, інших міст нашої держави. Двічі не змогли викликати міністра енергетики, колишнього міністра оборони, колишнього Прем'єр-міністра, міністра всього і ні про що пана Шмигаля, щоб він розказав, як так підготував спочатку захист об'єктів критичної інфраструктури, а потім їх збереження. Я просто хочу почути. Я розумію, що сьогодні депутатів уже немає в залі, їм це особливо й нецікаво чути, але в мене кілька дуже простих запитань.

До кого додому мають прийти українці, в яких сьогодні немає світла, води, а завтра, швидше за все, не буде вже каналізації та опалення, не буде в які школи відводити дітей навчатися, де лікувати батьків похилого віку, бо лікарні так само не працюватимуть? Просто назвіть, будь ласка. Нехай хтось із представників монобільшості пришвидшить, щоб вийшли представники уряду і надали інформацію, куди людям іти. До Шмигаля додому, до колишніх прем'єр-міністрів, до представників монобільшості, до Президента Зеленського – до кого? Дайте конкретну інформацію, тому що люди вже стомилися. Ви не повірите: люди, справді, стомилися від війни, від відсутності світла, води, тепла, від корупції, від того, що в кожному місті щодня хоронять наших захисників. Не повірите: стомилися.

Хтось тут розповідає, що теж стомився, тому не можна працювати в залі, щоб проголосувати за ваші посилки. Мені не треба, я не буду за них голосувати і вам, до речі, не раджу, тому що підвищувати вартість товарів для наших співгромадян, підвищувати податки – це діставати останнє з їхніх кишень і з кишень українського бізнесу. Він і без того здихає завдяки геніальним ідіотським реформам, які проводить Гетманцев у своєму комітеті. Розповідаючи, що боретеся за бізнес, знищуєте його двома руками, а потім кажете, що допоможете. Такий собі лікар Айболить: ми вам пришиємо 28-му лапку. Спочатку підвищимо ПДВ до 21 відсотка, а потім якусь малесеньку частину повернемо. На кого це розраховано? На те, що люди ідіоти? Ні, українці не ідіоти.

Ви до чого довели українську економіку з бронюванням? Сьогодні не буде 100-відсоткового бронювання тих, хто виробляє дрони. Чим ви завтра будете воювати, якщо не буде РНК, дронів, ракет – усього, що виробляється на цих підприємствах? Військовими? Просто відправите і знову будете м'ясом закидати фронт? Ні, тому що ми не росія, у нас немає людського ресурсу. Ми не можемо дозволити собі розбазарювати людський капітал.

Ви забули, що в нас вимикається світло, тому вирішили розбронювати 70–75 відсотків енергетиків? У нас же світла завались! У містах щодня все світиться, є опалення, працюють ТЕЦ, які не розвалені, конденсаторні установки запущені, резерв колосальний! Люди не сидітимуть по 10–12 годин без світла у містах і селах? Ви не розумієте, до чого це призведе? Ви робите все, щоб розбронювати комунальників. Шановні колеги, а хто вам забезпечує опалення, вивіз сміття? Ми дуже багато сміялися з того, що в росії буде чума, то ми такими темпами дійдемо, що вона буде в нас, тому що до цього призведе антисанітарія.

Ви сьогодні хочете розбронювати всіх, то почніть з Офісу Президента, Кабінету Міністрів, Верховної Ради, наглядових рад, усіх інших інституцій, щоб було чесно. Це буде хоча б адекватно по відношенню до людей. Ми ж цього не робимо – ні уряд, ні Президент. Я не бачу таких заяв. Не чіпайте людей, бізнес показав своїх співробітників, які працюють по-білому. Ви знову його обманюєте, я дуже просте слово підібрав. Завтра ви цих людей будете висмикувати, і він просто закриється, не буде ні робочих місць, ні товарів, ні послуг, ні податків, ні бюджету, ні держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна – Геращенко. Будь ласка, 5 хвилин. Може, 4 хвилини? Будь ласка, 3 хвилини. Дякую, Ірино Володимирівно, за вашу лаконічність.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! Насправді ми зараз розглядаємо поправки до законопроєкту, який є важливим для виконання парламентом нашої домашньої роботи щодо європейської інтеграції, відкриття кластерів, а також наших зобов'язань у рамках *Ukraine Facility* і МВФ.

Ви знаєте, дуже цікава постановка питання в цьому сесійному залі. Законопроєкти обирають як з меню. Якщо можна перекласти нові податки на простих українців, такий законопроєкт включається до порядку денного, а якщо треба провести реальні реформи, наприклад, щодо ДБР, такий урядовий законопроєкт і досі не зареєстровано в парламенті, хоча відповідне зобов'язання новий Прем'єр-міністр взяв на себе перед Погоджувальною радою депутатських фракцій та груп. Навіть якщо законопроєкти щодо реформи ДБР авторства нашої фракції та колег із фракції «Голос» зареєстровані, вони роками не вносяться на розгляд. Більше того, цього тижня Погоджувальна рада депутатських фракцій та груп, у засіданні якої ми з Артуром Герасимовим брали участь, двічі

ухвалювала рішення про негайний розгляд у Верховній Раді Антикорупційної стратегії. Воно так само скасовується потім рішенням фракції «Слуга народу».

Вибачте, будь ласка, так не може бути. Це не меню, коли ти щось виконуєш у рамках зобов'язань для членства України в Європейському Союзі, а про щось забуваєш. Влада у нас з корупцією не бореться, вона її просто очолила, осідлала як коника-горбунця і вже сім років на ньому скаче.

Вимога нашої політичної команди така. Не перекладати реформи виключно на простих українців. Коли ви чуєте, що потрібен законопроєкт про посилки, тому що пересилають контрабанду, відбувається роздрібнення великих партій товарів, махінації, маніпуляції тощо, то давайте згадаємо, хто призначає керівників митниці, хто очолював ці сфери всі ці роки. На сьогодні влада має всю повноту керування правоохоронними органами. Замість того, щоб займатися своїми безпосередніми обов'язками, зупиняти маніпуляції та зловживання, відповідальність перекладають на простих українців. Вимагають оподатковувати навіть посилки вартістю 25–50 євро, хоча в країнах Європейського Союзу є певна мінімальна межа. До речі, наша фракція вносила кілька поправок, якими ми пропонували залишити мінімальну суму, наприклад, до 50 євро, для посилок, які б не оподатковувалися.

Ще одне зауваження. У нас була норма 150 євро на посилку. Коли до влади прийшли «слуги», вони її скасували, обіцяючи блага всім людям, а тепер…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ярославе Івановичу *(Шум у залі)*. Так, я пам'ятаю. Железняк, 3 хвилини. Потім – усі по черзі. Наступні – Разумков, Тимошенко, Гончаренко.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, три місяці уряд обіцяв допомогу бізнесу. Виходили, робили презентації, показували кольорові фотографії, графіки. Учора бізнес отримав настільки важливу, потужну підтримку, що її довелося засекретити. Дізналися про неї не з сайту Кабінету Міністрів, не від народних депутатів, а з мого анонімного телеграм-каналу. Не зовсім анонімного, але я точно не є представником чи носієм цієї інформації. Це про зміни щодо бронювання.

Скажіть, будь ласка, чи саме такої допомоги очікував бізнес? Якщо підприємець не покаже державі хоча б одну накладну, його просто заблокують. Якщо він не подасть вчасно звіт, його «розірве» податкова, а головний документ, який у прямому сенсі визначає, чи працюватиме бізнес, чи ні, приховують від усіх. Ніхто з вас не бачив остаточної редакції, бо її немає. У нас такий механізм прийняття рішення: спочатку схвалили, а потім пишуть правила, до речі, протягом п'яти днів.

Тепер у деталях. Скажіть, чим треба думати, щоб вилучити норму про 100-відсоткове бронювання, наприклад, у військово-промисловому комплексі або в енергетиці? Усе добре з військовим постачанням, я так розумію, і з енергетикою, судячи з логіки уряду. Скажіть мені, будь ласка, чи

збільшує, чи зменшує корупцію створення координаційного центру, в якому 17 правоохоронців вирішуватимуть, хто критичний, а хто ні за довідками від СБУ. Це називається шлагбаум, коли ви ставите правоохоронців вирішувати якесь питання, коли з'являється несправедливість, чіткий прайс-лист. Ще й додали Службу зовнішньої розвідки. Чудово! Українські «джеймс-бонди» будуть вирішувати, якому саме вантажнику давати бронювання. Можливо, навіть хабарі будуть у британських фунтах.

Головне, що парламент нічого не можете з цим зробити. Жодної реакції, жодної дії, жодного посадовця, який приймав ці рішення, на цій трибуні. Просто обурилися, поставили пару лайків і все. Колеги, бізнес може відновитися від ракети, а від таких рішень – ні. Стіни відновлюються, а людей вони назад не повернуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, Разумков, потім – Южаніна, Клименко і решта.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка, до 10 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі! Я хочу звернути вашу увагу на те, що зараз обговорюється важливий для кожного українця законопроєкт про оподаткування посилок. Такий уже легендарний законопроєкт, про який, можливо, знає вся Україна. Ми мали розглядати поправки до нього, але подивіться на зал, де сидить щонайбільше десять осіб, включаючи президію. Це страшні речі.

Знаєте, чому пустий зал? Тому що нікому не цікаво. Після того, як завтра прийдуть і втупу проголосують цей законопроєкт про оподаткування посилок вартістю до 150 євро, люди практично платитимуть на 30 відсотків більше, до речі, за малесенькі посилки. Це найбідніші люди, які не можуть придбати товарів на тисячу доларів або переслати від родини за кордоном родині в Україні посилку вартістю більш як 150 євро. По них будуть бити. Подивитеся, як за це завтра голосуватиме опозиція. Це дуже важливо. Коли рвуть на собі сорочку, захищаючи українців, то треба захищати, зокрема, голосуванням. У мене немає сумнівів, що коаліція, більшість завтра за цей законопроєкт проголосує, за винятком кількох депутатів, які мають совість. А в принципі, всі хором проголосують.

Знаєте, в чому тут головний прикол? У тому, що через кордони України валить контрабанда таким обсягом, що перекрила б сотні мільярдів гривень. Ви в курсі, що за останній місяць 100 мільярдів гривень недоотримано від податкової та митниці? Тому що добре налагоджена корупційна система ухиляння від сплати податків і від правильного, чесного розмитнення товарів.

Відкриваю вам ще одну «таємницю». Річ у тім, що і митну, і податкову служби в Україні вже формують іноземні дорадчі ради. Уявляєте? Як тільки іноземні дорадчі ради сформували їх, кордон зник. Через кордон валить

контрабанда, тому що заполонити ринок України товарами не власними українськими, а ззовні, які не оподатковані, означає знищити всю систему захисту українських виробників, тобто просто помножити на нуль. Ця контрабанда валить під керівництвом митних служб, сформованих іноземцями. Ось вам конкретний приклад, скільки грошей недоотримав бюджет. Це означає, що глобальні корпорації мають практично безмитне входження на територію України з усіма низькоякісними, дешевими товарами, які, як вони вважають, споживатимуть українці. На відміну від товарів українських виробників вони не сплачують мита, ПДВ, тому абсолютно легко конкурують за цінами. Страшна правда в тому, що Україну споживають, а корупція такого масштабу, що навіть складно собі уявити.

Нещодавно провели соціологічне опитування, і знаєте, яке питання ставили українцям: як ви вважаєте, коли рівень корупції був вищим – сьогодні чи за попередньої влади, чи дві каденції тому? І що сказали українці? Вони відповіли, що за їхніми відчуттями нині рівень корупції в незалежній Україні найвищий. Так вважають більше 70 відсотків українців.

Я хочу повернутися до сказаного. Дорогі друзі, у нас уже більше десяти років працюють так звані «незалежні» антикорупційні органи. А від кого вони незалежні, можна запитати? Вони незалежні від звіту перед народом України та парламентом. Як тільки були створені ці антикорупційні органи, до речі, створені іноземцями для нас, українці відмітили, що в Україні найвищий рівень корупції за всі часи незалежності.

Виникає низка риторичних запитань. Чому немає жодного розслідування в антикорупційних органах, НАБУ чи САП, пов’язаного з витрачанням грошей на фортифікації, закупівлю зброї? Чому не розслідується той жахливий факт, що 7 мільярдів євро перераховано за кордон на закупівлю зброї, і жодної копійки не повернулося, жодної номенклатури зброї не надійшло? Чому не порушено кримінальної справи? Чому не порушено кримінальної справи, коли закуповується у три–чотири рази більше продовольства, одягу, товарів для армії в колосальну кількість разів вище за ринкову вартість, а якість нульова? Чому нема жодної справи в НАБУ і САП?

Чому немає справи щодо грошей, витрачених на захист енергетичних об’єктів, де фундаменти побудовані за сотні мільярдів гривень, а жодної захисної споруди для наших електростанцій, трансформаційних систем, для передачі електроенергії не збудовано. А куди поділися гроші? Чому в НАБУ і САП немає жодної кримінальної справи? Тому що створені іноземними дорадчими радами НАБУ і САП не борються з корупцією, вони її покривають. За час війни країну перетворили на найбільшу чорну пральню для чорних грошей всього світу. І це все робиться під захистом НАБУ і САП.

Для того, щоб ви зрозуміли, як це робиться, скажу, що останнім часом Вищим антикорупційним судом на базі всіх подань НАБУ і САП винесено всього 106 вироків, при тому, що корупція вже поглинула країну. А знаєте, що ще цікаво? Зі 106 вироків підписано 72 угоди. По суті, це не вироки, а угоди. У справах

з мільярдним обігом, де, так би мовити, за руку схопили, ніхто не сів і не відповів. Розумієте? Угода – це коли спіймали корупціонера ненароком і відпускають його на свободу, але при цьому кажуть: заплатіть, будь ласка, на армію мільярди гривень. Це, по суті, відкуп від кримінальної відповідальності. А куди діваються ці мільярди, які беруть у корупціонерів як плату за нечесну угоду? Вони не йдуть у державний бюджет в повному обсязі. Левова частка цих грошей від угод з корупціонерами йде у приватні фонди. Десятки мільярдів гривень вже у приватних фондах.

А можна запитати, як НАБУ і САП вибирають приватні фонди, в які перераховують гроші? Чому за весь час не було жодної перевірки, куди пішли гроші – чи на армію, чи у приватні фонди? Тепер ці приватні фонди публікують оголошення в усіх телеграм-каналах і набирають на роботу всіх фахівців, яких тільки можна придумати, із заробітною платою 10 тисяч доларів на місяць. Вони просто розкішно живуть. Усе це збираються покривати оподаткуванням маленьких посилок для громадян України. Це ж абсурд.

Я прошу, по-перше, голосувати завтра проти обох законопроєктів щодо оподаткування посилок для громадян, по-друге, підтримати законопроєкт Сергія Власенка, щоб усе, що отримують НАБУ і САП за такими закулісними, підстільними угодами, направлялося в бюджет України. Тоді не треба буде посилки оподатковувати.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Разумков, 5 хвилин. Потім – Южаніна, Клименко. Я пам’ятаю, як я вас можу забути.

РАЗУМКОВ Д.О. Кажуть, що Прем’єр-міністр попросив, щоб Верховна Рада проголосувала сьогодні законопроєкт про посилки. Як ви думаєте, чому така тиша? Можливо, не всі це бачать, тому що не показують зал. Ви ж явно не звикли до того, щоб така тиша була в стінах Верховної Ради. Це не тому, що колеги слухають промовців з трибуни, вірніше, не ті десять народних депутатів, які залишилися у стінах парламенту. Тому що всі інші розійшлися. Кажуть, що зривають якісь домовленості з міжнародними партнерами. Я впевнений, що обговорення закінчиться трохи менше ніж за годину.

Давайте повернемося і будемо працювати, тому що люди скоро будуть бити, бо продуктивність праці Верховної Ради залишає бажати кращого. Ми три тижні не проводили пленарних засідань. Цього тижня почали так впевнено працювати аж з понеділка, і до середи весь запал зник. Здох.

До чого кажу про продуктивність праці? Голова профільного комітету Данило Олександрович Гетманцев дуже любить говорити про продуктивність і чомусь вважає українців недопрацівниками. Свого часу пан голова комітету сказав, що продуктивність праці в Україні у 3–5 разів нижча, ніж у ЄС, і в 7–10 разів нижча, ніж у Німеччині. Так, як пашуть українці, хто б ще так пахав

у світі? Я не знаю жодної країни Європейського Союзу, в якій іде повномасштабна війна. Я не знаю жодної країни Європи і Північної Америки, де, після того, як рашисти всю ніч розмотували ракетами енергетику, опалення, воду, каналізацію, люди збиралися б і йшли працювати на заводи, підприємства, в оборонку, лікувати нас, навчати дітей у школах, садочках, вишах. Я не знаю іншої такої країни. Якщо комусь із народних депутатів України не подобається продуктивність праці українців, нехай збирають манатки і валять з цієї держави. Паралельно нехай не забудуть здати мандати. Продуктивність вони вимірюють! На свою продуктивність подивіться!

Хочете сьогодні проголосувати, давайте зберемося в цьому залі через годину і проголосуємо. Ми не будемо підтримувати цей законопроєкт, тому що йдеться про підвищення на 30–80 відсотків вартості товарів для людей. Команда «Розумна політика» за це не голосуватиме. Ми не голосували за цей бюджет, знаючи, яке сміття і лайно туди напхали. Це не поганий вислів, це чітке окреслення фінансових надходжень, які туди заклали. За це голосували ви як влада і ті в залі, хто вам допомагає. То ви й несіть відповідальність за цей бюджет.

Не вистачає мільярдів доларів, які ви просто сховали. Ви знали, що будуть такі видатки, ви їх просто не показали людям. Ви розповідаєте, що немає грошей на пенсії. Виходять, плачуть тут такими слізьми, такі крокодили українського пошибу, розповідаючи, що немає чим платити пенсії. На пенсії у вас грошей немає, а 100 мільйонів гривень на телемарафон «Єдині новини» ви знайшли і знову виділяєте. Гроші на підвищення зарплат силовикам ви теж знайшли. То ви великі молодці: дбаєте і про іноземних партнерів, і про поліцейську державу, але не про пенсіонерів, студентів, робітників, український бізнес, про тих військових, які сьогодні захищають цю державу на фронті, даючи можливість працювати, зокрема депутатам, які, на жаль, не працюють. Увімкніть, будь ласка, телеканал «Рада», покажіть зал. Я думаю, що це буде щонайменше чесно.

До речі, частина опозиції збереться у Верховній Раді, якщо через годину поставлять законопроєкт на голосування. А чи збереться влада? Я не впевнений, давайте перевіримо. Олександре Сергійовичу, я звертаюся до вас, щоб потім тут не нили, не скиглили, як казав один класик. Просто давайте через годину зберемося в залі і проголосуємо. Це буде точно правильно, точно ефективно. І подивимось, хто проголосує за підвищення вартості товарів щонайменше на 30 відсотків. Про захист бізнесу не кажіть мені, вам плювати на цей бізнес. Ви нічого не зробили, ні на йоту, щоб допомогти йому після того, як він постраждав від рашистських обстрілів. По-перше, ви його не захистили, по-друге, нічого не зробили, щоб він вистояв і вижив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка, до 10 хвилин.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги! Я не планувала виступати щодо цього законопроєкту, але сьогодні чи не вперше в цьому скликанні почула дивні виступи і відчула, якою була політика попередніх десятиліть не з книжок, які мені

подарували колись ваші колеги, коли ми працювали разом, а вочевидь. Я була впевнена, що саме в цьому скликанні ми маємо набагато цінніше, що нас об'єднує. Багато чого я чула у восьмому скликанні, тоді дивувалася і не могла звикнути. Я не звикну ніколи, тому що не розумію, ми зараз говоримо про якусь коаліцію єдності зі «слугами», які насправді продукують дуже багато шкідливих для країни речей. Ми точно не мали б ображати одне одного в опозиції. Кожен називає себе опозицією, тому мені прикрий сьогоднішній інцидент. Я зроблю висновки і, звісно, дуже переживаю за те, що почула країна.

Ми чітко усвідомлюємо, що незалежність української нації тримається і побудована на державному суверенітеті. Так, у нас є зауваження з дуже багатьох питань, і в кожного вони глибші, бо є відчуття усвідомлення того, що відбувається, є досвід, але виступати одне проти одного в такому тоні як сьогодні, дуже неправильно.

Я працювала над цим законопроєктом. Усі українці знають його. Це найбільший законопроєкт, він насправді на слуху і стосується переважної більшості громадян України. У 2025 році було отримано 75 мільйонів посилок – це наш аналіз і відповідь, яку надала мені Державна митна служба України. Їх отримували переважно люди, які замовляли найнеобхідніші товари вартістю до 50 євро. Але мене не почули. Чому не почули? Бо насправді уряд взяв шкідливі зобов'язання, не усвідомлюючи, як важко буде їх виконувати.

Я чула від вас (немає віцеспікера пана Олександра), що нам не вдається подолати бар'єр, коли уряд бере на себе зобов'язання, не консультуючись з народними обранцями. Це дуже погано. Уряд, у свою чергу, пояснює, що ці зобов'язання допомагають формувати, як не дивно, консультанти, які працюють з урядом. Це не іноземці консультанти, а наші експерти, які мають громадські об'єднання і дуже часто проводять зустрічі на майданчиках віч-на-віч. Я зрозуміла, що вони мають дуже багато ідей.

Під час підготовки до зустрічі з МВФ, коли виникло питання, де Україна бачить додаткові джерела наповнення бюджету, консультанти порадили оподаткувати посилки і привести ці норми у відповідність із нормами Європейського Союзу. Щоправда, в Європейському Союзі, пересилаючи товари з однієї європейської країни в іншу, звісно, не сплачують податок на додану вартість. У нас такий закон б'є тільки по одних. До речі, він і називається дивно: про оподаткування продажів товарів, отриманих через маркетплейс.

Працюючи в комітеті над законопроєктом, ми приділили йому дуже багато часу, повністю переписали після урядового. Якби ми внесли в зал те, що написав уряд, це була б взагалі катастрофа. Просто катастрофа. Заступник міністра пішов? Пішов. Відпустили. Ну, правильно зробив, бо толку немає ніякого. Ми взагалі наразилися б на велику небезпеку.

Шановний пане головуючий! Ми не розглянули один блок, він у нас взагалі випав. Я навіть не знала, що це стосуватиметься вартості посилок, які пересилаються між фізичними особами. Під час цієї тритижневої перерви ми зустрічалися з поштовими операторами, цікавилися технікою роботи, як

відбувається дотримання всіх митних процедур при отриманні посилок фізичними особами від фізичних осіб. Боже мій, там же катастрофа! На сьогодні до вартості посилок нібито не мають претензій, якщо вони оцінені до 150 євро. Виявляється, посилки між «фізиками» і «фізиками» проходять додатковий контроль через сканери, і 40 відсотків посилок затримуються для детальнішого огляду. Я навіть не знала, що відправник має надати підтверджуючі чеки про вартість товарів, які запаковані в посилку.

Наразі дуже багато громадян за кордоном, які підтримують своїх родичів в Україні, надсилаючи їм посилки. Для того, щоб не зупинити цей потік допомоги, я запропонувала виключити із законопроєкту норму про посилки між фізичними особами. Навіть якщо уявити, що йде якийсь мілкий «контрабас», як ви кажете. Можливо, я цього не знаю, але давайте спочатку запустимо систему. Коли поїде і стане зрозуміло, як спрацюють критерії ризику, будемо діставати людей.

Я була присутня на багатьох зустрічах з представниками бізнесу. Усім відомі експерти, які консультують наш уряд, кажуть, що я неправа, коли розповідаю про шкідливість цього законопроєкту, бо він спрямований на захист українського виробника. Вибачте, ми за цей час розібралися, що є частина українських товарів, які підміняються китайськими. Ми могли б купувати товари українського виробництва, але їх маленька частина, можливо, 25 відсотків. Щодо всього іншого ми мали б обговорити.

На завершення я хочу підкреслити, що більшість людей чує і бачить такі інформаційні зусилля звинуватити депутатів у тому, що вони не голосують за законопроєкти, тому Україна не отримає грошей і не витримає, яких я ще ніколи не відчувала. Я не знаю, хто займається цим інформаційним посилом, але всі включення телеканалів починаються з одного: ви не голосуєте за законопроєкти, не дбаєте про українців, тому вони не виживуть.

Ми зараз балансуємо, ідемо по грані того, що насправді нас очікує. Ми знаємо, що вчора уряд виділив чергову додаткову порцію з резервного фонду на заробітну плату військовослужбовцям. Сьогодні вночі заробітна плата була зарахована. Отже, ресурс є. Ми здогадуємося, з якого ресурсу це все виплачено.

Наступне питання. Ми не чуємо від Міністерства фінансів на що насправді в нас критично не вистачає коштів. Якщо це капітальні видатки чи ще якісь непрофінансовані видатки до кінця року, можливо, ми з цим змиримося і не будемо голосувати все, що від нас просять. Пане голово комітету, просять, тому що ви не погодилися розглянути блок поправок щодо посилок між «фізиками». Це дуже погано. Я сподіваюся, що ми до цього дійдемо. Нехай, якщо це безповоротні кроки для того, щоб завтра був проголосований цей законопроєкт… Знайдіть компроміс, давайте спільно поговоримо з урядом, з його консультантами про те, що ми маємо повернутися до блоку посилок між фізичними особами. На цьому зараз тримається дуже багато українців.

Я прошу поновити цю роботу в комітеті після того, як систему вдасться чи не вдасться запустити. Сподіваюся, що митниця не завалиться, люди не

залишаться без необхідних товарів, але я віри не маю, як і про електронні акцизні марки, навряд чи це все злетить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна – Юлія Леонідівна Сірко, 3 хвилини. Потім – Заремський, 1 хвилина, Гончаренко.

СІРКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Фракція «Голос». Шановні колеги, ми розглядаємо законопроєкт фактично про відміну всіх пільг на поштові перевезення. Якщо наразі пільга діє на посилки вартістю до 150 євро, і ви не сплачуєте податок, то після прийняття такого закону кожен громадянин платитиме додатково 30 відсотків до вартості посилки, яку він буде отримувати. Це означає, що вартість збільшиться на 30 відсотків, тому що дива не буває. Якщо податки будуть зняті, то відповідно за це заплатить кожен громадянин. На фоні підвищення податків, ПДВ, відсутності грошей, електроенергії, води, опалення буде ще 30 відсотків додатково до кожної посилки.

Хочу нагадати шановним творцям цього законопроєкту. Всі кажуть, що це європейська директива. Так, це європейська директива, але всередині Європейського Союзу, який складається з великої кількості країн, відбувається вільна торгівля. Євросоюз заснований багато років тому як зона де-факто вільного пересування громадян і товарів. Це означає, що в Євросоюзі живе 500 мільйонів людей, які пересилають одне одному посилки без податків, без ПДВ і без мита. Цим і відрізняється ситуація від України, яка не є членом Євросоюзу.

Нагадаю, що 11 мільйонів українців живуть поза межами України, вони пересилають посилки, зокрема, самі собі. Тому порівнювати і надягати на голову директиву, дія якої поширюється всередині спільного митного, податкового і торговельного простору Євросоюзу, на Україну та українську економіку, не те що некоректно, а злочинно. Чому? Тому що ви фактично позбавляєте можливості 11 мільйонів людей спілкуватися. Замість того, щоб інтегрувати 11 мільйонів українців за кордоном, ви перериваєте їхні зв’язки. Вони надсилають одне одному не лише дорогі подарунки, про які ви розповідаєте, і не здійснюють оптимізацію оподаткування.

Оптимізація оподаткування на 99 відсотків відбувається через митницю, яку ви контролюєте, податковий комітет, через митницю, яку контролює Міністерство фінансів. Із 90 мільйонів посилок 75 мільйонів – вартістю до 50 євро. Уся контрабанда, відсутність податків, діра в податках іде саме через митницю та митні кордони, які ви контролюєте. Ви, правляча партіє. Це ті 100 мільярдів, які не осідають на рахунках державного бюджету, не спрямовуються на пенсії, соціальну допомогу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Заремський. Будь ласка, 1 хвилина. Потім – Гончаренко.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В. Шановна президіє! Шановні колеги! Законопроєктом передбачено вдосконалення оподаткування міжнародних посилок та спрямування відповідних надходжень на потреби Збройних Сил України. Водночас принципово важливо, щоб нові податкові правила не призвели до здорожчання товарів, необхідних для нашої оборони. Саме тому я вніс поправку 776, якою передбачено звільнення від ПДВ дистанційного продажу товарів для потреб безпеки та оборони за переліком Кабінету Міністрів. Ідеться насамперед про комплектуючі для дронів та інших систем озброєння, що надходять з-за кордону.

Дякую профільному комітету за врахування моєї поправки. Наше завдання – забезпечити надходження до бюджету, водночас не створюючи додатково податкового навантаження на оборонне виробництво.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка, 4 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі! Хочу сказати, що в пустому залі Верховної Ради розглядається, справді, суперважливе питання, яке торкнеться фактично кожного, бо нині багато українців купують дешеві кросівки, чай, користуючись поштою. У когось рідні, близькі чи діти з-за кордону відправляють щось стареньким батькам. На все це влада вирішила накласти лапу. Не на гроші «Міндіча-шміндіча» чи «Мудрої-немудрої», не на мішки грошей, які вони тягають, не знають куди запхати, не на валізи з грішми, які Крупа викидає просто з вікна своєї хати. Ні, там усе нормально, там не потрібні податки. А на кросівки, чай, ліки, які дитина відправила своїм стареньким батькам в Україну. Наша влада все знайде і оподаткує. Нам кажуть, що таким чином ми врятуємо Україну, без цього нічого не буде.

Продовжувати качати безкінечний телемарафон, влаштовувати шоу, «тисячовесни», інші абсолютно невідомі речі – на все це влада гроші знайде. Для того, щоб знайти, вона залізе в посилки, у найменші доходи українців. Візьміть уже за повітря, яким українці дихають, поки ще вони дихають. За що ви ще не взяли гроші? Шукають шляхів, як ще щось просунути, як ще з українця щось взяти. Абсолютно божевільні ідеї, абсолютно божевільні люди, вони не знають, що робити.

У мене позавчора були дебати з однією депутаткою із фракції правлячої партії. Вона каже, що ми всі як один маємо мобілізувати жінок, дітей треба брати одразу після школи, і всіх на війну, забрати гроші з посилок. Ми бачимо, як вони це просувають. Тільки вперед, тільки воювати! Самі вони, чомусь, воювати не йдуть, їхні родини та друзі з мішками «бабла» дуже часто за кордоном,

а українцям – податки на посилки, мобілізацію жінок, дітей після школи. Я не знаю, можливо, собак ще будете мобілізовувати. Що ви ще збираєтеся зробити під цими гаслами, що тримаєте Україну, що тільки так Україна вистоїть, що не можна ні з ким ні про що домовлятися, що мир нам не потрібен, що будь-який мир і перемовини – це зрада, ні на які компроміси йти не можна.

Коли я презентував свій план і казав: давайте розробимо план миру, підемо на деескалацію, почнемо з моря, залучимо Туреччину. Не можна! Ні на що не підемо! Росія ні до чого не готова, ми нічого не будемо робити.

Сьогодні новина. Постійний представник Туреччини при НАТО каже: ми намагаємося посадити Україну і росію за стіл переговорів, домовитися про перемир'я в Чорному морі, щоб ходили кораблі. Виявляється, можна. Можна! Просто комусь дуже вигідна ця війна, яка триває безкінечно. Комусь вигідно, що вона є джерелом безкінечної влади. Виявляється, що все можна, за найменшого бажання, якщо не кричати і не надути щоки, а займатися тим, що потрібно. Не обдирати українців, не мобілізовувати жінок і дітей, а шукати шляхи до миру. Це те, що потрібно сьогодні Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, оголошено жовтий рівень повітряної тривоги, але за моєю інформацією вона буде короткою. Якщо немає заперечень, давайте завершимо виступи.

Звертаюся до Апарату Верховної Ради. Можна прибрати цю чудову картинку і повернути нам відео, таймінг тощо?

Разумков. Будь ласка, 5 хвилин. Наступний – Микиша.

Протестуємо, нас небагато.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександре Сергійовичу. Бачите, небо не впало, Верховна Рада продовжує працювати, щоправда, колег небагато, але тим не менше. Це саме показник того, що під час жовтого рівня повітряної тривоги Верховна Рада може працювати, було б бажання.

Давайте повернемося до питань, які сьогодні розглядаються в залі. Що розповідали з цієї трибуни представники влади? Всьо пропало, завтра грошей не буде, якщо депутати не проголосують. Депутати такі погані, не голосують за законопроєкти, прийняття яких вимагають міжнародні партнери. До речі, не всьо. Коли проголосували закон про *OLX*, так само розповідали, що це просто край, інакше буде смерть і грошей знову не отримаємо. Із травня Президент його не підписує. Це показник того, що він не такий вже й важливий, можна було й не голосувати і не вводити податок на старі шкарпетки. Я думаю, він у нього ще полежить. Це показник того, що закони, прийняття яких від нас сьогодні вимагають, так само не вплинуть на бюджет.

Коли кажуть, що депутати мають проголосувати за якісь закони, це клас, але забувають сказати, що вони про те, що ви будете платити за товари на 30–80 відсотків більше, а якщо ви ФОП, то скоро так само протягнуть закон про те, щоб ви платили ПДВ, про підвищення податків. Це буде плюс 1 відсоток ПДВ

для всіх, розповідаючи, що це допомога бізнесу. Давайте витягнемо з кишені бізнесу більше, а потім повернемо невеличку частинку. Людей тримають взагалі незрозуміло за що.

У мене паралельно інше запитання. Усі бачили, що відбувалося з українським бізнесом, як його нищили? Український бізнес нищили рашисти, розбиваючи дронами, КАБами, ракетами, але паралельно і свої «шкідники», підвищуючи податки, створюючи умови, щоб на бізнес тиснула правоохоронна система. Таких випадків вистачає. Кажуть, що треба ввести податок на посилки, щоб відсікти контрабанду. Для цього треба навести лад на митниці та в податковій, це дуже легко зробити. Мені здається, що вони не хочуть залазити в цю тему, тому що вони з цього джерела харчуються, отримують бонуси, а ламати свої схеми і схематози не хочуть. Набагато простіше підвищити вартість товарів на 30 відсотків, ввести додаткові податки, обмеження, натиснути на бізнес, провести ще 1 мільйон 28 перевірок, зробити все, щоб бізнес просто здох.

Я не знаю, чому це робиться – чи тому, що не вистачає розуму, чи тому, що допомагають ворогу. Протягом минулого пленарного тижня, місяць тому я не побачив жодного законопроєкту для допомоги бізнесу. Якщо вам казатимуть, що таких законопроєктів немає – є, а саме команди «Розумна політика». Вони спрямовані на те, щоб забрати гроші з піар-проєктів влади і віддати їх безпосередньо на допомогу українському бізнесу, перекривши приблизно половину збитків, отриманих під час російських обстрілів. Це перше.

Друге. Зменшити сплату податків, щоб вони сплачували 50 відсотків до державного бюджету, а інші 50 відсотків зараховували собі для компенсації збитків. Я розумію, що вдарила росія, що це були російські ракети, але тими ж руками представники влади, проголосувавши в цьому залі, забрали 40 мільярдів гривень із закупівлі озброєння, за які можна було купити турелі, які з’явилися, коли припекло, додаткові системи ППО, забезпечити наші літаки і гелікоптери, щоб збивати, щонайменше, дрони.

Так, не можна збити балістику, але все інше, що до нас прилітає, можна було збивати. Викладаючи на чашу терезів що важливіше – піар чи допомога українському бізнесу, влада обрала піар. Так само, як під час підготовки до повномасштабного вторгнення, до якого вони не готувалися. З цієї трибуни ті самі роти розповідали, що не можна забирати понад 50 мільярдів гривень на армію, їх треба віддати на дороги, тому що це важливіше. На ті самі дороги, якими до Києва доїхали рашисти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Микиша. Будь ласка, Дмитре Сергійовичу. Потім – Ар’єв, Железняк, Мазурашу.

Микиша. Будь ласка, 5 хвилин.

МИКИША Д.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область,*

політична партія «Слуга народу»). Дякую. Друзі, це черговий законопроєкт про те, як залізти в кишені, звісно, не багатіїв чи олігархів, не тих, у кого є гроші, хто не хоче сплачувати податки, оптимізує, ховає їх, а в кишені звичайних громадян України. Я вам поясню. Це можна розцінювати як популістські заяви. Переконаний, хтось із представників влади вчергове скаже: бачите, вони знову роблять заяви, а я на іншу чашу терезів цієї дискусії фактично покладу ось таке.

Митниця – тіньовий обіг становить близько 100 мільярдів гривень на рік: ігровий бізнес, алкоголь, тютюн і багато-багато іншого. Податкова – блокування податкових накладних, неповернення ПДВ тощо. Скільки тіньових грошей ми маємо у своїй економіці, яка, слава Богу, поки що існує, але не маємо в державному бюджеті на 2026 рік? Ніяких кроків не робиться, щоб вони стали «білими», легальними і у 2027 році. Безперечно, нам треба дуже багато коштів, щоб вести оборонну війну проти агресора – російської федерації, але яким чином це здійснюється? Де ці гроші беруться? Оце величезне запитання.

Коли ми говоримо, що наша економіка, насамперед бізнес, який сплачує податки («білий» бізнес, звісно), утримує людей, які працюють і утримують свої сім'ї, які так само сплачують податки, усе це «в білу», легально – і до державного бюджету, і до місцевих бюджетів, от на них впаде додаткове навантаження.

У мене запитання щодо бізнесу. Скажіть, будь ласка, а чи багато ви знаєте програм підтримки бізнесу? Вони, безперечно, є, тут жодних питань. Відома державна програма «Доступні кредити 5–7–9 %», на яку насправді не вистачає коштів, і отримати її так легко не вдається. Є й інші програми щодо підтримки сільськогосподарських виробників, але ви дізнайтеся про умови. Можна навіть отримати кредити в банках, але на яких умовах? Умови фактично неприйнятні для більшості бізнесів.

У мене одразу ж запитання: вибачте, а де страхування від воєнних ризиків? Де ці величезні програми, зокрема із залученням європейського і світового капіталу? До речі, страховики із задоволенням зайшли б, вони хочуть спочатку зрозуміти цю модель фінансового ринку. Цього також не відбувається. Де дешеві кредитні європейські гроші?

Я розумію, це важкі перемовини, але одразу ж запитання: а чим займаються перемовники? Де вони їздять, про що говорять? Звісно, про відкриття кластерів, щоб поєднати бізнес з європейським. Усе класно, чудово, але поки ви будете домовлятися про те, що станеться колись, цього бізнесу просто не стане.

Я хочу акцентувати увагу на тому, що нашу економіку, бізнес, наших людей знищує росія. Російська федерація – ворог, вона продовжує нищити. У мене просто маленьке запитання до вищого органу виконавчої влади нашої держави – Кабінету Міністрів України. О'кей, ми бачимо, що робить росія. Ваші кроки? Просто сидимо спостерігаємо, п'ємо каву, чи взагалі куримо кубинські сигари і п'ємо «Мартіні»? Чи це історія про те, що ми насолоджуємося тіньовим алкоголем і тютюном? Просто цікаво, що робиться.

Я вам скажу, що навіть гроші на ті програми, які мають підтримати вас у наступному році, все одно будуть взяті з кишені бізнесу. Якщо у вас щось зруйновано, щоб вас підтримати кажуть: ми візьмемо ваші гроші у вигляді додаткового відсотка з ПДВ і вам допоможемо. Що за абсурд? Команда «Розумна політика» розробила законопроєкт, яким запропонувала спочатку вкладати 50 відсотків у своє відновлення, лише після цього сплачувати податки. Таким чином бізнес сам собі допоможе. Очевидна історія, не треба втручання держави. Держава просто зачекає, коли бізнес відновиться і сплатить податки. Якщо його не буде – не буде жодних податків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк, 7 хвилин. Потім – Ар'єв, 5 хвилин. Георгію, у вас 5 хвилин. Завершить Дмитро Олександрович. І будемо дякувати *(Шум у залі)*. Голосувати будемо завтра.

Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка, 7 хвилин.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Чи відповідає дійсності, що скасування пільг на посилки – на зимову куртку, деталь для таксиста, ліки з-за кордону – є міжнародною вимогою? Колеги, це правда. Давайте пояснимо українцям, де взялася ця міжнародна вимога.

Приїжджають представники Єврокомісії, МВФ, інші експерти, сідають разом з урядом і ставлять просте запитання: яким чином наш уряд фінансуватиме державний бюджет? Далі – це навіть мистецтво не перемовин, а просто здорова логіка: запропонувати з боку уряду, де взяти гроші. Вони могли сказати: дивіться, у нас тютюновий ринок в тіні – це мінус 30 мільярдів. Ось гроші. Вони могли згадати про те, що в нас досі не працює онлайн-система щодо грального бізнесу, і тому держава втрачає 20 мільярдів. Ось гроші. Вони могли запропонувати навести лад в енергетичному регуляторі, де досі сидять люди Міндіча. Повірте, тільки на одному аукціоні, а їх багато, держава втрачає 1,5–2 мільярди, про що офіційно заявляла наша ТСК, яка зареєструвала справу в НАБУ. Сподіваюся, колись їх притягнуть до відповідальності.

Багато прикладів, де можна знайти кошти в державі. Я можу про це розказати, тому що наша ТСК показувала ці приклади: закриття міскодингу, внаслідок чого нещодавно один сертифікат на митниці приніс одразу 2 мільярди в державний бюджет. Схема карго – це мінус 30–40 мільярдів.

Нічого з цього наш уряд не запропонував на перемовинах, тому що це непопулярно, це зачіпає чергового міндіча, тому що бояться СБУ. Вони навіть промовчали про перезавантаження ДБР, про експертизи для НАБУ чи просто про строки давності. Я вже не знаю, кого там боятися – тих, хто вже отримав підозру? Запропонували єдине, що було для них безпечно, бо ніхто з депутатів не прийде і не наїжджатиме на них, точно не подзвонять з Офісу Президента. Сказали: посилки у 2027 році – це 6 мільярдів. Так цей законопроєкт став частиною міжнародних зобов'язань.

Сьогодні 14 жовтня. Прем'єр-міністр з цієї трибуни нещодавно казав, що до 15 жовтня уряд розробить усі зміни і внесе всі необхідні документи для того, щоб Україна отримала 29 мільярдів від партнерів. Багато зроблено? Сьогодні закінчується дедлайн. Ми з колегами розробили 10 антикорупційних законопроєктів, під які підв'язані кошти, не підвищуються податки, не погіршується бізнес-клімат, навпаки, покращується. Від корупції страждає насамперед бізнес, з якого корупціонери і вимагають кошти. Ми внесли законопроєкти, а де уряд, де реформи, зміни, де урядовці? Нас тут шість людей у залі. Це про пріоритети, про тих, які розповідали, що треба вийти на день раніше, про бачення змін.

Шановні колеги, коли ви наступного разу почуєте, що це міжнародне зобов'язання, я дуже раджу вам викликати Голову Національного Банку, представника Міністерства фінансів і запитати: як конкретно вони на це погодилися, які альтернативи були на столі, чи казали вони, що Президент і Офіс Президента ніколи їх не пропустить?

Наступне. Зарплати військовослужбовців. Починається бюджетний процес, створюються робочі групи. Згадаймо, що зарплата військовослужбовця в тилу у 2022 році становила 43 тисячі гривень. Він міг купити набір із 81 продукта. Наразі зарплата становить 30 тисяч гривень. За цінами 2022 року це менше ніж 22 тисячі гривень, і купити на них можна вполовину менше.

Ми щороку передбачаємо в бюджеті підвищення зарплат: прокурорам одного року – на 30 відсотків, цього року – на 12 відсотків, суддям – одразу на 44 відсотки. Підвищуємо зарплати всім ударникам праці, окрім одних – військових. Таке відчуття, що в нас найзапекліші бої точаться на західному кордоні, де ДБР кришувало контрабанду, чи в Печерському суді. Ці гроші є в бюджеті, їх можна знайти. Наша команда внесла змін на 274 мільярди. Це небагато, але дасть можливість підвищити зарплати військовим на 20 відсотків. Давайте скажемо чесно: із 30 до 36 тисяч гривень, але це хоча б щось, хоч якась відповідь. Можете показати більше? Покажіть.

Так само ми знайшли гроші на підтримку бізнесу, якому уряд запропонував збільшити податки. Ну, чудова підтримка, як гасіння вогню олією. Ці поправки внесено, ними передбачено, зокрема, пошук грошей не шляхом збільшення податків, а боротьби зі схемами, детінізацією. Я щиро переконаний, що це має стати пріоритетом роботи парламенту, не ганяння повітря чи намагання натягнути нам міжнародні зобов'язання, які сам уряд і приніс МВФ, попросивши їх включити, а справжні зміни, які принесуть десятки мільярдів, за рахунок яких ми зможемо підвищити протягом п'яти років зарплату тим, завдяки кому ми сидимо в цьому залі, зокрема під час повітряної тривоги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв. Будь ласка, 5 хвилин.

Наступні – Мазурашу, Разумков.

АР'ЄВ В.І. Сьогодні в цьому залі забагато говорилося про суверенітет України і про те, як його захищати. Я розумію так, що найкращими захисниками суверенітету України є Збройні Сили України, а той, хто не служить у Збройних Силах України, допомагає Збройним Силам України боронити суверенітет.

Говорити про суверенітет – це одне, а донатити, зокрема мільярди із власних коштів, протягом останніх п'яти років, дано не кожному. Донатити на Збройні Сили України лідеру нашої партії Порошенку доводиться, тому що коштів Міністерства оборони і бюджету на забезпечення Збройних Сил України не вистачає. За цей час він перерахував 7 мільярдів гривень, купив різні речі. А чому не вистачає? Ми вже починаємо робити потрібні обрахунки. Не вистачає, тому що в нас дефіцит 27 мільярдів доларів і щороку він тільки росте. Для того, щоб покрити цей дефіцит, нам дають гроші європейські партнери, американські вже не дають. Для того, щоб американські партнери давали нам гроші, Міжнародний валютний фонд підтримував наші золотовалютні резерви і відповідно тримав гривню на плаву, нам доводиться виконувати певні умови.

Ці умови нам намагаються подати як обов'язкові, без яких ми ніяк не зможемо, зокрема, прийняття закону про збільшення податків на посилки. Так, в Європі такий закон є, але в Європі немає такої війни і такої бідності, як у нас.
У даному разі Міжнародний валютний фонд і Європейський Союз пообіцяли дати гроші, але влада України має визначити, як збільшити бюджет. Ось тут влада зрозуміла, що свої «схемки-темки» вона не чіпатиме, тому вона вибрала жертвою громадян України, які отримують посилки з-за кордону.

Скільки можна отримати на збільшенні податків на поштових відправленнях? Щонайбільше 8 мільярдів щороку. А тепер давайте рахувати.
У нас є гральний бізнес, який ніхто не чіпає, і ніхто досі не знає, який в ньому обіг – від 160 до 200 мільярдів гривень. Це надприбутки за дуже мінімальних внесків. Щороку пропозиції обкласти додатковими податками гральний бізнес зустрічають спротив. Чому? Тому що влада Зеленського з нього годується, тому що простіше зняти з нього корупційні хабарі, ніж змусити платити податки. Це перше.

Друге. Ми говоримо про схеми на митниці. Я вам скажу: якщо їх ліквідувати, а також контрабанду і «сірий» імпорт, це будуть додаткові 125 мільярдів гривень щороку. 125 мільярдів! Це скільки посилок можна відправити? У 12 разів більше? У нас предмети розкоші, які ввозяться і продаються в бутиках по десятки тисяч гривень, у митних деклараціях зазначені по 40–80 гривень за штуку. Ясна річ, що цього теж ніхто ліквідовувати не буде. У нас взагалі є можливість скоротити всі схеми на пів трильйона гривень – телемарафони, «єБаки», кешбеки тощо. Але чіпають тільки те, в чому не зацікавлені державні владні структури – інтереси людей. Завтра ми побачимо, що інтереси людей найменше хвилюють цей зал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Георгій Георгійович Мазурашу. Будь ласка, 5 хвилин.

МАЗУРАШУ Г.Г., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»)*. У залі під час розгляду цього законопроєкту залишилося вісім народних депутатів. Це теж предмет обурення людей, які запитують, чому депутатів немає в залі під час розгляду таких важливих законопроєктів. Але будемо реалістами, більшість тих, які пішли, не голосували б за пронародні поправки, які могли бути винесені під час розгляду у другому читанні. Будемо реалістами – більшість людей дивитимуться запис чи фрагмент цього засідання, або те, що наші масмедіа, на жаль, маніпулюючи, сфокусують і подадуть як щось важливе.

Користуючись можливістю виступати з трибуни, передаю вітання усім брехунам, які потужно поширили інформацію про те, що законопроєктом № 16139 нібито пропонується узаконити можливість для поліцейських затримувати і доставляти військовозобов'язаних до ТЦК. Навпаки, цим законопроєктом я запропонував передбачити, що лише на підставі рішення суду поліцейські можуть доставити затриманого до ТЦК. Дозвіл затримувати і доставляти у них є, на жаль, із весни 2024 року, коли було прийнято сумнозвісний законопроєкт № 10449, за який я не голосував.

Тепер щодо законопроєкту, який ми розглядаємо. Звісно, пролунало дуже багато розумних промов, і не лише від лідера команди «Розумна політика», а й від інших колег про те, що це спроба залізти в кишені бідних українців. Треба боротися з ухиляннням від сплати податків, захищати наших виробників, але я чомусь не побачив аналітики про те, які товари найбільше ввозяться і пропозицій, наприклад, скасувати податок для виробників цих товарів в Україні.

Ми шукаємо кошти для армії, це зрозуміло, але перед тим, як залізти в кишені бідних українців, давайте подивимося наскільки ефективно використовуються бюджетні кошти. Вибачте, навіть якби ми елементарно припинили ганебну «бусифікацію», демонстрацію ставлення української держави до українців як до рабів, думаю, одразу відсотків на 20–30 збільшили б грошове забезпечення тим, які реально тримають фронт, виконують бойові або інші завдання в Силах оборони. А ці кошти витрачаються на «бусифікацію».

За словами Дмитра Олександровича, в ТЦК працює 30 тисяч цих «бусифікаторів», місце яким на фронті, але їм слабо воювати. Ті, які відвоювали, честь і хвала їм за те, що вони захищали Вітчизну, не хочуть знову іти на фронт, а хочуть зловити іншого і послати туди. Ці кошти витрачаються на людей, які потім працюють із «бусифікованими» в навчальних центрах, мусять возити їх по лікарнях, незважаючи ні на фізичний стан, ні на морально-вольові якості «бусифікованих». Просто заганяють для кількості, як каже Лубінець, тому що це система «для галочки».

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини звертає увагу на величезні проблеми навколо «бусифікації», на якій тримається, напевно, наймасштабніший схематоз на мільйони у твердій валюті щодня. Ми цього хіба

не знаємо чи не розуміємо? Але це не припиняється. Головне, що це б'є по мотивації українців захищати Вітчизну. Ми ж кажемо, що воюємо не лише за землі, а й за цінності. Українці не хочуть воювати за державу, яка ставиться до них як до рабів. Давайте припиняти ставитися до українців як до рабів. Є ще готові стати на захист Вітчизни, але на адекватних умовах, не на довічно і не на ставленні як до рабів. Треба оптимізувати свої дії, сприяти поверненню українців з-за кодону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков, 5 хвилин.

Потім Данило Олександрович від комітету прокоментує всі виступи, і будемо дякувати.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Тепер фактаж. Нам багато розповідали, як ми підготувалися до зими, що в нас вся енергетика підготовлена. Я хочу подивитися, як через кілька тижнів не буде опалення, сьогодні вже немає світла. Куди пішли мільярди гривень, витрачені на укріплення об'єктів критичної інфраструктури, як вони були використані?

Нам обіцяли, що українська балістика полетить по москві місяців, мабуть, шість–вісім тому. Тільки розкажні про те, що вона кудись полетіла. А можна фактаж – де вона приземлилася, що конкретно знищила? На що пішли мільярди доларів, виділені з державного бюджету? Немає державних грошей, це ваші гроші. Ви віддали частину своїх грошей у державний бюджет, після чого вони були направлені на те, щоб зробити щось хороше, яке не перетворилося ні на що конкретне.

Скажіть мені, будь ласка, що із 3 тисячами ракет, які влада України обіцяла запускати, щоб вони летіти всіх знищувати. Я хочу просто зрозуміти, чи це знову просто гарні слова: мільярд дерев, мільйон чогось, 2 мільйони гігават електроенергії та багато чого іншого. Куди пішли гроші українців?

Наступне питання. А де наш *Starlink*? Сьогодні наші партнери – американці вимкнули нам *Starlink*, зменшивши його потужність. Немає потужної потужності, а є проблема із забезпеченням Збройних Сил України. Нещодавно було заявлено, що завтра-післязавтра з'явиться український *Starlink*. Де він? Коли запрацює? Коли допоможе фронту? Коли він допоможе наносити удари по росіянах?

Наступне питання. А що з нашою дипломатією? Ми її так дограли, що наші партнери – американці вимикають нам і розвідку, і *Starlink*, і все інше, що мало б працювати на користь України, що працювало на користь України. Мені іноді здається, що краще б ми взагалі з ними ні про що не домовлялися і не вступали в жодні перемовини. Ситуація була б кращою, ніж той «дипломатичний» процес, до якого ми долучені, усі це бачимо, і наслідки, які ми від нього отримуємо, вірніше, не отримуємо. Два дні поспіль ми не отримуємо даних розвідки під час рашистських ударів по об'єктах критичної інфраструктури.

Скажіть мені, будь ласка, усі чули про те, що якщо Київ буде без світла, то москва буде в блекауті? Я впевнений, ви чули ці заяви, про це говорили Президент і міністр оборони (не чинний, попередній). Розповідали, що буде, якщо рашисти насміляться хоч раз ударити по наших об'єктах критичної інфраструктури. Вони, справді, не раз, вони 25 чи 100 разів, я не знаю скільки, жахнули по наших об'єктах.

А де блекаут у москві? Я просто хочу зрозуміти. Або давайте не обіцяти, або якщо можете, то робіть, тому що це виглядає дивно. Я дуже дипломатично підбираю слова. Ми просто кидаємося словами на вітер, і нічого після цього не відбувається.

А де знищення російської логістики? Ми сказали: вони будуть бити по наших об'єктах логістики, ми знищимо їх логістику. О'кей, я – за, тільки у мене запитання: а можна подивитися пропорцію? Ми знищили близько 3,4 відсотка їх логістики, а вони нашої – 34 відсотки. Можливо, щось не так зі знищенням? Може, треба було нашу логістику розвезти, поховати (не в землю на кладовищі, а в укриття), перевезти на віддалені склади, зробити диверсифікацію зберігання товарів, важливих для України. Я розумію, що набагато простіше підвищувати податки, вартість товарів на 30 відсотків, знищувати український бізнес. Це набагато простіше, ніж працювати на державу, але питання в тому, що своїми діями ви допомагаєте ворогу.

Сьогодні колеги говорили про ТЦК: 30 тисяч лише тих, хто не був взагалі на фронті, яких мали і можуть відправити на фронт. Що замість цього робить влада? Розброньовує енергетиків, працівників комунальних підприємств, завтра будуть розброньовувати вчителів, медиків – усіх. Тільки не себе, не своїх друзів, колег, не тих, хто хвалить їх у телемарафоні «Єдині новини», який ніхто не розбронював, а 100 мільйонів ваших грошей на нього виділив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Георгій Георгійович Мазурашу згадав важливу тезу, 1 хвилина. Потім – Данило Олександрович.

Увімкніть мікрофон Мазурашу з місця.

МАЗУРАШУ Г.Г. Ми тут усі дружно говоримо про національну безпеку. Продовольча безпека – це теж національна безпека. До мене роками звертаються сільськогосподарські виробники і постачальники товарів щодо критичності ситуації під назвою «бусифікація», коли особи у військовий формі, тепер уже і в поліцейській, ганяються за водіями, які постачають українцям їжу, продукти. Вони взялися вже й за міжнародних перевізників. Ми бачимо відео, де водіїв знімають з фур, це жахливо.

АсМАП звернулася до Прем'єр-міністра з проханням почути. Я як народний депутат, який голосував за призначення Корецького, прошу почути АсМАП, бо результатом ігнорування її прохань будуть виїзди за кордон водіїв, які здійснюють міжнародні перевезення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, шановні колеги, за це прекрасне обговорення законопроєкту та деяких інших питань. Я хочу відповісти деяким колегам, передусім Ярославу Івановичу Железняку, який багато що розповів про цей законопроєкт.

Слухаючи вас, мені здалося, що популізм – це не ваше, бо всі сім років, які ми з вами працюємо в цьому залі, ми робили, здається, правильні речі, здебільшого непопулярні, але дуже важливі для країни, такі як ці два законопроєкти, які ми сьогодні розглядаємо.

Власне, ці законопроєкти – про виконання наших міжнародних зобов'язань, за які, до речі, ви особисто і ваша фракція голосували, коли ми ратифікували угоди з ЄС. Ви також знаєте, що не лише про це, а й про бізнес, який просить нас прийняти ці законопроєкти, бо він дискримінований порівняно з бізнесом китайським чи іншим закордонним, який не потерпає від ракет, обстрілів, від того, що вимикається електроенергія, який має ще й 20 відсотків переваги щодо вартості товарів.

Казати, що цей законопроєкт – якась альтернатива боротьбі з тіньовими схемами, контрабандою, чимось іншим, безперечно, не можна. Ми так не кажемо. Справді, цей законопроєкт також про гроші, але не співставні з тими, які ми втрачаємо в тіні. Цей законопроєкт про протидію схемі з подрібнення постачань товарів на митну територію України, яку ми намагаємося подолати. Безперечно, треба працювати над знищенням контрабанди і грального бізнесу, виведенням його з тіні. Треба працювати і над виведенням з тіні підакцизних груп товарів. Цим займається Бюро економічної безпеки та митниця, яку ми оновили законами нашого співавторства. Чомусь ми не бачимо результатів роботи, незважаючи на те, що це ж такий чарівний рецепт – призначення керівництва комісіями за участю міжнародників, у які я особисто також вірив і за що голосував, що лобіював у цьому залі. Давайте будемо відвертими: чомусь на другому році роботи оновленого БЕБ ми не бачимо покращень ні щодо припинення контрабанди тютюну, ні в іншому напрямі.

Мені здається, що якщо ми хочемо чогось досягти, зокрема, визнання наших заслуг перед людьми, ми маємо бути чесними і не лукавити, не намагатися підігнати завдання під відповідь, тоді ми будемо більш результативними.

Звертаюся до Дмитра Олександровича, який мене згадував не раз з цієї трибуни. Мені вас дуже шкода. Чому? Тому що ви були другою людиною в цій державі. Ви могли зробити такі реформи, за які вам ставили б пам'ятники, про вас складали б пісні, називали б вулиці вашим ім'ям. Замість цього ви загралися в політику, втратили посаду і перетворилися незрозуміло на кого – на генератора випадкових спам-поправок, 99 відсотків з яких – про заміну слова «та» на «або». Ви перетворилися на генератора випадкових слоганів, що суперечать один

одному, на кшталт «підвищити всім заробітні плати» і «скасувати податки» одночасно, одним рішенням протягом одного вашого виступу з трибуни. Ви перетворилися на генератора колгоспного хамства. Мені вас, справді, шкода. Ви, як той «брехунець», що висить на стіні і нікому не заважає, але ви заважаєте.

Ви зірвали сьогодні прийняття надважливих законопроєктів. Ви особисто це зробили, і ви це знаєте. Ви позбавили державу можливості отримати гроші. Ми їх все одно отримаємо, але отримали б швидше. Це ваша провина, і цього я вам не пробачаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, у нас є право на репліку. Ярослав Іванович, Дмитро Олександрович. Почнемо з кого? Ярослав Іванович, будь ласка. Даниле Олександровичу, репліка на репліку не надається.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Спробую відповідати в такому ж спокійному тоні. Не є проблемою законопроєкт про посилки, він не панацея. У переліку проблем бізнесу це навіть не топ 100. У переліку проблем держави це не топ 100. Ви чудово знаєте, що це принесе аж 6 мільярдів аж у кінці 2027 року.

Проблема в тому, що ми починаємо не з того, ми не помічаємо очевидного: весь перелік «нелегалки» кришує СБУ, за контрабанду відповідає четвертий департамент СБУ. Є багато змін, які можна зробити тут і зараз, і це принесе гроші. Прийміть Антикорупційну стратегію – ось 18 мільярдів, втричі більше, ніж за посилки. Проблема з пріоритетами влади, а не з конкретними рішеннями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Слово для репліки.

РАЗУМКОВ Д.О. Даниле Олександровичу, я думаю, що краще не бути другою людиною в державі, ніж зраджувати ті принципи, з якими йшли у 2019 році, що, на жаль, зробили ви, переступивши через себе і через свою совість. Це моя суб'єктивна думка, але я маю на неї право. Це по-перше.

По-друге, я не зовсім розумію, що вам зірвали? На годиннику 16 година 13 хвилин – давайте голосувати, які проблеми? Чи, можливо, ваші колеги вже розбіглися і не повернуться в зал? Давайте оголосимо перерву на 15 хвилин – і погнали! І другий законопроєкт проголосуємо сьогодні. Ви ж так переживаєте за державу, за майбутнє, за бізнес, якого називаєте гусаком і знищуєте щодня. Зверніться не до мене, а до керівництва своєї фракції. Нехай зберуть людей і проголосують сьогодні законопроєкти, які піднімуть податки і вартість товарів уже наступного дня, тому що Президент дуже швидко підписує. Вам має бути соромно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури, будь ласка. Олександр Сергійович Бакумов. Розбавте цю дискусію процедурним питання. Ар'єва теж згадували? Ні.

БАКУМОВ О.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! На правах одного з народних депутатів, які вислухали всю сьогоднішню дискусію, скажу, що ми продемонстрували загальну здатність парламенту, обговорюючи питання посилок, фактично порушити всі питання державного буття – національну безпеку, внутрішню політику, зовнішню політику, енергетику, питання діяльності ТЦК.

Олександре Сергійовичу, якщо в нашій державі буде потреба провести таку загальнонаціональну дискусію, у мене є пропозиція зареєструвати ще раз законопроєкт про посилки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудова пропозиція. Мені здається, вона сподобається всім. Давайте тепер кожен висловиться з процедури, і будемо вже дякувати одне одному.

Ар'єв. Будь ласка, з процедури.

АР'ЄВ В.І. Шановні колеги, ми, звичайно, можемо багато говорити про те, в якому залі проводимо голосування, але щоб ми зафіксували це в протоколі засідання, прошу головуючого поставити на сигнальне голосування, щоб побачили явку парламенту під час обговорення цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович – з процедури.

Я поставлю на голосування, зберу всі пропозиції. У вас продовжується історія з карткою.

РАЗУМКОВ Д.О. Олександре Сергійовичу, сподіваюся, ви зараз не закриєте засідання. На годиннику 16 година 15 хвилин, повний робочий день, можна продовжувати працювати. Колега з трибуни сказав, що щось їм поламали, вони дуже хотіли працювати, але так вийшло, що чомусь усі розійшлися.

Я впевнений, ви зараз звернетеся до всіх керівників фракцій. Ну, скільки часу треба, щоб доїхати з комітетів, засідання яких вже закінчилися, – 15 хвилин. І ми продовжимо засідання, щоб ніхто не ображався, не розказував, що тут комусь щось поламали, що ви не змогли прийняти якийсь дуже важливий і шкідливий закон, що не змогли задушити гусака.

Давайте проголосуємо. Дайте завдання народним депутатам повернутися до Верховної Ради, в тому числі, профільному комітету, тому що з нього я бачу лише двох людей – Железняка і Гетманцева. До речі, так само бачу Бакумова, Мазурашу, Ар'єва, себе і колегу Микишу. Можна, щоб усі бажаючі також узяли слово для репліки. І давайте працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Відповідно до статті 28 Регламенту пропоную провести сигнальне голосування. Прошу голосувати.

«За» – 7.

Покажіть по фракціях та групах.

Перемогли позафракційні, Дмитре Олександровичу *(Шум у залі)*.

Ми завтра будемо голосувати щодо врахування однієї поправки, є така домовленість Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп.

Я не закриваю засідання, Дмитре Олександровичу, оголошую перерву в ньому.

Дякую всім за роботу, результативну чи ні – оцінить історія. Працюємо разом заради України.

Слава Україні!